

Upravišstvo: Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Ismeratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392
Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7. — Telefon 2458.

Podružnica Celje: Kocanova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri poš. ček. savodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 26 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Po odločitvi belgijskega kralja

Nad Anglijo in Francijo so se zgrnili te dni, kakor sta soglasno priznala predsednika obeh vlad, Reynaud in Churchill, novi temni oblaki. S kapitulacijo belgijskega kralja Leopolda III. sta bili zapadni velesili v torek jutraj postavljeni pred doslej najmanj pričakovano izvršeno dejstvo. Zato je razumljivo, ako je bil v prvih odmevih enostranske odločitve belgijskega suverena tako močno poudarjen predvsem njen moralni učinek. Razen te moralne plati pa je treba v presoji novega položaja, ki je za zavezniške sodaj nastal, seveda upoštevati tudi vojaško in diplomatsko plat.

O odločitvi kralja Leopolda je sedaj že iz vseh virov jasno, da je bila izrazito osebna. Že v prvem nemškem uradnem poročilu je stalo, da je belgijski kralj »pod vtisom uničujočega učinka nemškega orožja sklenil narediti konec nadaljnjemu nesmiselnemu odporu ter je prosil za premirje«. Poročilo je še ugotovilo, da se je »odzval nemški zahtevi po brezpogojni kapitulaciji«. Drugo poročilo iz tega vira in istega dne je podrobno razlagalo vzroke te odločitve: »Da bi preprečil nadaljnje prelivanje krvi in popolnoma nesmiselno pustošenje svoje države, se je kralj Belgijec odločil položiti orožje v nasprotju z željo večine svojih ministrov.« Osebnost odločitve belgijskega suverena je torej v nemškem uradnem poročilu jasno poudarjena. Nagibi za to odločitev pa so bili po tej razlagi izrazito humanega značaja: bojazen pred prevelikimi nadaljnjimi žrtvami.

Na osebni značaj kraljeve odločitve je opozoril v svojem torkovem govoru tudi francoski ministrski predsednik Reynaud, ko je dejal: »Kralj Leopold se je odločil za ta korak v nasprotju z mnenjem svoje vlade in proti volji svojega naroda.« Na to stališče se je v torek postavila tudi belgijska vlada, ki se je pod vodstvom predsednika Pierlota sešla na seji v Parizu. V izjavi, ki jo je prečital Pierlot, trdi belgijska vlada, da je kralj postopal na svojo pest in proti ustavnim predpisi, ker da ni noben kraljev odlok veljaven brez sopodpisa odgovornega ministra. Ker razen tega zaradi svoje odločitve »ni več v položaju, ki bi mu dopuščal vladanje«, je po ustavi prevzela vladarsko oblast v roke vlada, ki je odvezala prisego svojemu vladarju vojaške belgijske vojske in sklenila nadaljevati borbo na zavezniški strani z Belgijci, ki so na zavezniških tleh. S tem je postal položaj s te strani čist.

Nekoliko nepojasnjeno je še vprašanje, ali so bili zavezniški o odločitvi belgijskega suverena predhodno obveščeni. Iz Reynaudovih in Churchillovih izjav bi mogli zaključiti v nasprotnem smislu. Reynaud je izrecno dejal: »Zdaj je kralj pustil boj, ne da bi bil o tem z eno besedo obvestil vojne tovariše, ki so mu prihiteli na pomoč, in ne da bi bil to sporočil generalu Blanchardu (poveljniku zavezniških čet v Belgiji).« Tu se zdi, da je treba razlikovati med obvestilom o namerah kapitulacije in dejanskim sporazumom z Nemci glede kapitulacije. O svojih namerah je belgijski kralj, kakor pravijo švicarske informacije, govoril z odločnimi zavezniškimi krogi, ni pa očitno čakal na njihove odločitve v tem pogledu in se je v torek ob štirih zjutraj na svojo pest sporazumel z Nemci, medtem ko je francoska vlada na podlagi izjav predsednika belgijske vlade Pierlota in belgijskega vojnega ministra Denisa sklenila, naj se borbe nadaljujejo.

Spet nekoliko drugačne so v tem pogledu italijanske informacije. Po njih je Pierlot že pretekli petek obvestil predsednika angleške in francoske vlade o hudih duševnih bojih belgijskega kralja. Belgijci kralj se je odločil za kapitulacijo šele ko mu je bilo sporočeno, da general Weygand ne more obljubiti uspešne zavezniške protiofenzive, ki naj bi razbila nemški klin. Odločitev je torej bila po italijanskem mnenju v Weygandovih in ne v Leopoldovih rokah. Vendar s tem ni pojasnjeno, ali je kralj Leopold obvestil zavezniške tudi o svojem poslednjem sklepu in ne samo o svojih pomislekih.

Reynaud je v tem pogledu pripisal vso krivdo belgijskemu vladarju ter njegovo postopanje označil za »dejanje, ki v zgodovini nima primere«. Zavezniški zamerjajo kralju Leopoldu predvsem to, da jih je svojevolično pustil na cedilu, potem ko jih je pred 18 dnevi sam zaprosil za pomoč. Zavezniški postavljajo torej v ospredje predvsem moralno vprašanje. Tudi belgijska vlada govori v svoji deklaraciji, da »gre sedaj za čast« in da se zato Belgijci morajo boriti še naprej. Navzlic razočaranju zaradi postopanja belgijskega vladarja pa so v zavezniških krogih izkazali vso čast junaškega dosežanja bojevanju Belgijcev.

Kritičen položaj severne armade

Angleške in francoske čete se kljub kapitulaciji belgijskih oddelkov srdito branijo še nadalje ter se postopno umikajo proti morju — Na Norveškem so zavezniški zavzeli Narvik — Vzroki vdaje kralja Leopolda še vedno neznani

Po kapitulaciji belgijske vojske, ki jo je odredil kralj Leopold, poročila še ničesar ne javljajo, pod kakimi tehničnimi pogoji se je ta predaja izvršila. Prav tako ni znano, ali so vse belgijske enote doslovno vzele nalogo svojega vrhovnega komandanta na znanje in položile orožje. Nemška uradna poročila prehajajo preko tega molče in javljajo samo, da so zasedle nemške čete Brugge in Ostende, ki sta bila doslej v rokah belgijskih čet. Kaj se je zgodilo z velikimi množicami belgijskega vojnega materiala, je tudi neznan. Verjetno pa je, da je večji del tega materiala padel v nemške roke, čeprav deloma morada v neuporabnem stanju.

Nemci z nezmanjšano srditostjo napadajo kljub belgijski kapitulaciji naprej se boreče angleške in francoske enote. Ostanke angleške ekspedicijske vojske se bore v trikotu Dunkerque - Dixmuiden - Armentieres, kjer so še v stiku z južno se borečimi francoskimi divizijami v trikotu Armentieres - Valenciennes - Rubaix. Angleška vojska brani vsako ped zemljo in se korakoma umika proti Dunkerqueu, ki ga obstranjujejo Nemci z dalekosežno artilerijo in neprestano napadajo z letali. Težnja angleških operacij je, da s čim manjšimi žrtvami rešijo čim večje število svojih čet z vkrcajem in prevozom preko Kanala.

Francoske čete se postopno umikajo

pred napadi nemških oddelkov v trdnjaski trikot Armentieres - Rubaix - Lille. Kako dolgo se bodo francoske čete v tem trdnjaskem kotu še lahko držale, je veliko vprašanje, saj poročajo Nemci, da so že zavzeli mesto Lille, ki je s svojimi fori najmočnejše oporišče omenjenega trdnjaskeskega trikota. Ni pa izključeno, da bodo Francozi sledili angleškim četam proti Dunkerqueu in se poskušali rešiti z vkrcajem.

Vsekakor bo v toku prihodnjih par dni docela likvidirana zavezniška vojska, ki je operirala v Flandriji in severozapadni Franciji. Njena zasluga za Francijo in Anglijo je v tem, da je v usodnem momentu kljub svojemu skoraj brezizglednemu položaju vezala nase jedro nemških napadalnih divizij ter tako omogočila generalisiru Weygandu konsolidirati novo vzpostavljeno južno fronto Abbeville - Somma - Aisna - Maginotova črta.

Na južnem bojišču so francoske čete z lokalnimi operacijami izpopolnjevale svoje položaje ter prekoračile na treh krajih reko Sommo, kjer so izgradile mostobrane za morebitne nadaljnje ofenzivne operacije.

Usodni dogodki zadnjih štirinajstih dni so povsem zasenčili norveško bojišče, kjer so sedaj združene zavezniške in norveške čete likvidirale nemški ekspedicijski kor v Narviku.

ska vojska ter se bavi z izgledi, ki so obstojali za rešitev angleškega ekspedicijskega zbora in francoskih čet. Na koncu svojega članka pravi, da ima poveljnik britanskih oddelkov Gort srce vojaka in odlike poveljnika, kakršne se zahtevajo od takšnega moža v sedanjih razmerah. Brez sijajnih uspehov se ne zasluži kar tako »Viktorijin križec« in »vojaška kolajna«. General Jean Blanchard uživa prav tako sloves hladnokrvnega in čvrstega moža, toda nad vsemi pa je neizbrni vojni genij generala Weyganda.

Belgijsko zlato v Angliji in Ameriki

Berlin, 29. maja. br. DNB poroča, da so Belgijci že pred izbruhom vojne spravili svoje zlato rezerve na varno. Za 370 milijonov funtov zlata je bilo poslanega v London, za okrog 200 milijonov funtov pa ga je v Ameriki za kritje dobav vojnih potrebščin. Belgijska narodna banka v Bruslju je ostala brez vsakega zlata.

Stališče Belgijcev v inozemstvu

Pariz, 29. maja. AA. (Havas). Snoch so Belgijci, ki živijo v Parizu, izjavili svojo solidarnost z belgijsko vlado. Predsedniki vseh belgijskih organizacij v Parizu in okolici so imeli sejo, na kateri so soglasno sprejeli manifest v tem smislu. Manifest so sestavili belgijski novinarji.

O vzrokih kapitulacije

Kaj je napotilo kralja Leopolda k usodnemu koraku, je slej ko prej zastrto v temo

Berlin, 29. maja. z. O vzrokih kapitulacije belgijskega kralja so razširjene v Berlinu razne verzije. V merodajnih krogih zavračajo domnevo, da bi bila kaka tuja vlešila vplivala na kralja. V teh krogih so mnenja, da je postopal kralj Leopold na lastno pobudo, ker je bil ves čas pri svojih četah in je videl strašno razdejaje, ki ga povzroča vojna. Kar se tiče belgijske vlade, smatrajo tudi v merodajnih političnih krogih, da je njeno stališče neoporečno ter da ne bo ostalo brez političnih posledic, čeprav na nadaljnji razvoj vojne to ne more vplivati. Na drugi strani so mnenja, da je bil kralj Leopold sicer kot vrhovni poveljnik belgijske vojske upravičen ponuditi kapitulacijo, da pa je vprašanje, ali je tudi upravičen skleniti mir.

Curih, 29. maja. z. »Neue Zürcher Zeitung« poroča, da je zmerza izjava Churchillja v spodnji zbornici o postopanju belgijskega kralja posledica sporočil admiralja sira Roberta Keyja, ki je bil zvezni oficir med belgijskim kraljem in angleško vlado. Admiral Key je baje izjavil, da so Francozi prenaplo izrekli svojo sodbo o kralju Leopoldu, ki se je pokazal hrabrega vojaka.

»Neue Zürcher Zeitung« razpravlja v zvezi s tem o vprašanju, kakšni vplivi so napotili kralja Leopolda k njegovim usodnim odločitvam. V Londonu smatrajo po informacijski listu za verjetno, da so igrali pri tem veliko vlogo tuji vplivi, ki pa niso prihajali z nemške strani.

Zatrjuje se tudi, da je skušal kralj Leopold pred svojo odločitvijo dobiti zvezo z Rooseveltom, da bi se z njim posvetoval.

Pozno v noč je veliko število ljudi defiliralo pred spomenikom belgijskega kralja Alberta na trgu Concorde. Ves spomenik je zasut s cvetjem. Člani belgijskega parlamenta, ki se nahajajo v Parizu, so se poklonili večerj pred grobom Neznane ju-naka.

Carigrad, 29. maja. AA. (Havas). Sklep belgijskega kralja Leopolda o kapitulaciji belgijske vojske je povzročil veliko presenečenje v Carigradu. Belgijska kolonija je izrazila svojo solidarnost z belgijsko vlado. Francoska kolonija je bila v začetku zaprepaščena, toda po govoru Paula Reynauda, v katerem je bilo izraženo popolno zaupanje v končno zmago, se je pomirila. Turški listi ne komentirajo kapitulacije ter pričakujejo nadaljnji razvoj položaja.

Atena, 29. maja. AA. (Havas). Belgijska kolonija v Atenah je poslala predsedniku belgijske vlade Pierlotu brzojavko, v kateri izraža tople simpatije za belgijsko vlado.

Madrid, 29. maja. AA. (Havas). Belgijski krogi v Madridu so sprejeli z veliko žalostjo vest o kapitulaciji belgijske vojske.

Holandska bo vztrajala

London, 29. maja. o. (Reuter). Zastopnik nizozemske vlade je danes v Londonu izjavil, da odločitev belgijskega kralja nikakor ni vplivala na nadaljnje zadržanje nizozemske vlade. Kraljica in vlada odločno vztrajata na tem, da se vojna nadaljuje do končne zmage.

Jutri sestanek belgijske zbornice

da zavzame svoje stališče napram kapitulaciji kralja Leopolda III.

Pariz, 29. maja. AA. (Havas) Belgijski parlament se bo sestel v petek nekje v Franciji. Parlament bo zavzel v zvezi z vdajo kralja Leopolda III. soglasno stališče, na katerega se je postavil predsednik parlamenta. Potrčil bo tudi odločenost belgijskega naroda, da se upre napadalcu ob strani zaveznikov.

Odmevi Leopoldove vdaje v Franciji

Pariz, 29. maja. AA. (Havas) Listi pišejo o kapitulaciji belgijskega kralja Leopolda ter z zadovoljstvom poudarjajo, da se belgijska vlada ni strinjala z njim ter da je sklenila nadaljevati boj ob strani zaveznikov.

Glavni urednik »Petit Parisien« piše o postopku kralja Leopolda leta 1936, ko je izkoristil odpoved locarnskega pakta od strani Nemčije. Charles Morris pravi v istem listu, da je kapitulacija kralja Leopolda III. sredi bojev popolnoma spreminila položaj na severnem bojišču. S predajo belgijske vojske, ki bi morala držati bojno črto Ostende - Denain, so bile razgledane francoske in britanske čete.

Leon Blum piše v »Populaire« da je Francija zadnjih nekaj dni pretrpela mnogo preizkušenj, da pa je bila večerajšnja najtežja, ker se ji upirata srce in razum.

... v Angliji

London, 29. maja. AA. (Reuter) Angleški časopisi ne prikrivajo presenečenja in bridkega razočaranja zaradi vdaje kralja Leopolda. Soglasno trdijo, da ni več treba gledati nazaj. Pišejo, da bo ta nepričakovani udarec pomagal okrepiti neomajno odločenost angleškega ljudstva da to vojno uspešno konča skupno s francoskim narodom. Listi posebno poudarjajo stališče, ki ga je zavzela belgijska vlada v zvezi s korakom kralja Leopolda. »Times« piše: Težko je označiti položaj, ki je nastal s tem nepričakovanim korakom v škodo zavezniških stvari... Očitki, ki jih je včeraj naslovil Paul Reynaud na naslov kralja Leopolda, so bili potrebni kljub postopku, da dobe zadoščenje tisti, ki so pripravljali nadaljevati boj kljub takšnemu koraku svojega vrhovnega poveljnika. Treba je vsekakor končati že enkrat z nekoristnimi obtožbami in očitki in dati čim večjega

ki so se kot vojaki izkazali v vsakem pogledu, tako da jim je tudi sovražnik uradno izrekel svoje priznanje. Italijanski listi pa gredo v svojih priznanjih še dalje, ko pripominjajo, da so Belgijci s svojo junaško vojsko dokazali, da imajo pravico do neodvisne in samostojne države.

Kakšne posledice bo odločitev belgijskega kralja imela v vojaškem pogledu, bo kmalu razvidno. Zavezniški so s težavnostjo operacij svoje vojske na severnem bojišču že računali, vendar je bil vsak dan, ki ga je ta vojska pridobila v svojem odporu, ogromnega pomena za razmestitev ostalih zavezniških sil in za priprave operacij drugod. Na času so zaradi novega položaja gotovo precej izgubili. Navzlic temu pa se vojaške posledice tega udarca ne dajo še povsem jasno presoditi, ker je v načrtih obeh vojnih strank še vedno vse polno neznank.

poudarka odločenosti tistih, ki nadaljujejo boj.

London, 29. maja. br. (Stefani). Današnji listi mnogo komentirajo tragični razvoj dogodkov v Flandriji. »Evening Standard« poudarja, da krivdo za poraz v Flandriji ni pripisati sedanjim, nego prejšnjim angleškim vladam, ki niso dovolj visoko ocenile nemško vojno silo. Listi zahtevajo, da se mora tudi angleška vojska opremiti s težkimi oklopnimi bojnimi vozovi.

V spodnji zbornici se je danes ustanovil poseben parlamentarni odbor, ki bo proučil vprašanje oklopnih vozov in letal-strmo-glavcev. Angleška vojska naj bi se čimprej vsaj v toliki meri kakor nemška opremila s temi vojnimi sredstvi, ki so omogočile sovražniku prodorni uspeh.

... v Italiji

Milan, 29. maja. AA. (Stefani) »Corriere della sera« piše o odločitvi belgijskega kralja Leopolda in pravi, da je njegov sklep popolnoma upravičen tako z moralnega stališča kakor tudi sicer. Kralj je bil prisiljen priznati, da je premagan v vojni, ki je on ni želel in ki je pretlila, da uniči celo generacijo njegovega naroda. List dalje pravi, da je trditve zaveznikov, češ da je s tem korakom belgijskega kralja odprta pot Nemcem proti Dunkerqueu, neresnična. Prav tako so neresnične vesti pariškega časopisja, po katerih naj bi se bil položaj pri Lilleu zboljšal.

... v Vatikanu

Rim, 29. maja. br. V Vatikanu so sprejeli vest o kapitulaciji belgijske vojske v Flandriji s precejšnjim nezadovoljstvom. Katoliška cerkev je bila ponosna, kakor zatrjujejo vatikanski krogi, na majhno, a junaško katoliško državo, ki se je spopetka z vso odločnostjo postavila v obrambo svoje neodvisnosti. Papež je tedaj belgijski narod posebej blagoslovil.

... in v Ameriki

Washington, 29. maja. AA. (Stefani). Predsednik Roosevelt in zunanji minister Cordell Hull sta časnikaarjem izjavila, da ne moreta podati nobene sodbe in komentarja o kapitulaciji belgijske vojske. Časopisje pravi, da je samo belgijski narod po klican podajati sodbo o odločitvi kralja Leopolda III. Vsi listi pa poudarjajo težaven položaj, v katerem so zdaj zavezniški.

New York, 29. maja. AA. (Havas) Major Elliot podaja v listu »Herald Tribune« pregled položaja, v katerem je bila belgijska vojska.

Pač pa smemo že sedaj pričakovati poživljeno diplomatsko-akcijsko zavezniškov pri velesilah, ki so še izven vojne. Z Italijo vodijo za sedaj Angleži predvsem blokadna pogajanja in se o njih izražajo optimistično, medtem ko so v Rimu slej ko prej rezervirani. Izredno važen pomen pripisujejo v Londonu tudi moskovskim razgovorom posebnega vladnega pooblaščenca sira Staforda Crippsa, ki je bil od nekdanj naklonjen sovjetom. S pozornostjo pa seveda zasledujejo v zavezniških krogih zlasti razvoj v Ameriki. Novi svet postaja toliko pomembnejša opora za zavezniške, kolikor bolj se oborožuje, dasi seveda ne more biti še govora o kakem bližnjem vstopu Amerike v vojno. Zdi se pa, da zavezniški že sedaj računajo z možnostjo dolgotrajne vojne najširših, svetovnih dimenzij. V tem smislu je verjetno na delu tudi njih diplomacija.

Zaščitne operacije zavezniških čet

Zaradi vdaje belgijske vojske na ukaz kralja Leopolda so morali zavezniški izvesti pregrupacijo svojih čet

Usoda Calaisa in Dunkerquea

Pariz, 29. maja. AA. (Havas) Nemci so naravno izkoristili položaj, ki je nastal na bojišču v splošnem zavezniškem razpoloženju po odločitvi kralja Leopolda, da se vda. Nemci prodirajo dalje ter zdaj potekajo povsod nekoliko težji boji med nemškimi četami in zavezniškimi zaščitnicami, ki varujejo razna premikanja, izvršena v teku noči in včeraj. Te premike je zavezniška vojska morala izvesti, da bi se varovala po vdaji belgijskih čet. Francosko-britanske čete so vzele položaj z vso resnostjo in odločnostjo na znanje. Belgijska vdača še daleč ni zasedla vzemirjenja in malodušja, pač pa je še bolj okrepila odločnost zavezniških čet. Francozi in britanski oddelki se srdito bore. Tudi po mnenju vseh opazovalcev se nemške izgube skrajno težke. Zavezniško letalstvo še dalje posreduje v bojih, ki se nadaljujejo tudi danes in ki so skrajno srditi. Zavezniška letala so v masah bombardirala ceste in vsa prometna križišča, naprave, ki so jih zgradili nemški pionirji, vojaške kolone, tovarne avtomobile in oklopne oddelke. V Nemčiji so bombardirala vojne naprave v Bremenu in Hamburgu, kjer so ponovno zažgala zaloge goriva.

Nemško letalstvo je bombardiralo prav tako ozadje zavezniških čet. Težko so bile

bombardirane pristaniške naprave v Dunkerqueu, mesto samo pa ni bilo neposredno ogroženo. V Calaisu so se sni francoske čete še vedno držale. Na Sommi so francoski oddelki spet zavzeli tri važne vasi. Na Aisni so Nemci poskušali z nasokom zavzeti Chateau Porcien, nekaj kilometrov zahodno od Rethela. Tu so namreč poskušali prekoračiti reko. Napad je bil odbit brez večjih težav. Na Meusi, posebno pa še v gornjem toku reke, je francoska artilerija srdito bombardirala nemške prometne zveze, t. j. ceste na desni strani reke, predvsem pa železniške proge in postaje.

Francosko vojno poročilo

Pariz, 29. maja. AA. (Havas) Uradno poročilo od 29. maja zjutraj pravi:

Naše čete na severu nudijo z obudovanja vredno hrabrostjo odpor sovražniku. Po zanesljivih poročilih pa lahko trdimo, da so izgube, ki so jih Nemci pretrpeli pri večerajšnjih in današnjih spopadih, še prav posebno velike. Na Meusi in na Aisni so potekale z uspehom krajevne borbe. Jugozapadno od Chateau Fortena je bil odbit

Nadaljevanje na 2. strani

sovraini napad. Vzhodno od Aisne ponoči ni bilo pomembnejših dogodkov.

Pariz, 29. maja. AA. (Havas). Položaj na severu je nejasen. Srdit boj s krvavimi in ubijalskimi poskusi med vojnimi oddelki, ki so se pomešali med seboj. Svoji imele francoske čete še vedno v svojih rokah mesti Calais in Dunkerque.

Zavezniki pritiskajo k morju

Pariz, 29. maja. b. (Havas). Uradno poročilo vrhovnega poveljstva do 21.30 ni še bilo izdano. Radijski poročevalci se je omejili na naslednji prikaz trenutnega položaja na bojiščih:

V Flandriji so v teku strahovite borbe, v katerih so angažirane vse zavezniške čete pod vodstvom vrhovnega poveljnika generala Blancharda. Zavezniška vojska si pripravlja izhod proti morju. Zalaganje vojske se še vedno nadaljuje povsem normalno in je v ta namen organizirana posebna služba zalaganja, ki jo odlično opravlja britanska mornarica.

Na Sommi so na enem izmed sektorjev naše čete nadaljevale včeraj začete borbe proti eksponirani nemški točki in zaključile svoje borbe z uspehom. Sovražnik je pustil okoli 100 ujetnikov.

Pritisk na Sommi in Aisni

Pariz, 29. maja. o. Zastopnik zunanjega ministrstva je danes izjavil novinarjem, da postajajo lokalne borbe na Sommi in Aisni zmerom večjega pomena in obsega. Glede na to smatrajo vojaški strokovnjaki francoskih listov, da se bo nemški pritisk v kratkem na tej fronti spet močno ojačil. Hitler bržkone še ne bo napadel Anglije, nego bo skušal premagati Weygandovo armado.

Akcije angleškega letalstva

London, 29. maja. br. (Reuter). Angleško letalsko ministrstvo je nočjo objavilo naslednje poročilo o poslednjih akcijah angleškega letalstva: Nad Dunkerqueom je prišlo davi do hudega spopada med skupinami angleških letal tipov »Hurricane« in »Spitfire« ter nemških bombnikov in lovskih letal, ki so jih spremljali. V tem spopadu je bilo sestreljenih 22 nemških letal. V pretekli noči so formacije angleških bombnikov znova napadle zaledje nemške fronte. V severovzhodni Franciji in Belgiji so bombardirale železniške proge, ceste, zbirališča sovražnih čet ter njihova skladišča streliva in drugih potrebščin. Eno angleško letalo se ni vrnilo v svoje oporišče.

Reynaudova posvetovanja

Pariz, 29. maja. b. (Havas). Ministrski predsednik Reynaud je imel dopoldne daljša posvetovanja s podpredsednikom vlade maršalom Petainom ter raznimi zastopniki obrambnih resorov. Dopoldne je sprejel v daljši avdienci tudi angleškega veleposlanika v Parizu Campbella.

★

Vpoklic 50.000 Kanadcev

London, 29. maja. b. (Reuter). Kakor se izve, je kanadska vlada danes odredila vpoklic nadaljnjih 50.000 Kanadcev, ki morajo takoj pod orožje.

Zaščita angleškega parlamenta

London, 29. maja. AA. (Reuter). Zaradi varnosti westminstrske palače, v kateri zaseda britanski parlament, so bili izdani potrebni ukrepi. Predsednik poslanske zbornice je sporočil poslancem, da bodo jutri izdana posebna dovoljenja vsem obiskovalcem, ki prihajajo v postev. Le s temi dovoljenji bo možno priti v parlament. Predsednik je pozval člane spodnjega doma, naj si dovoljenja preskrbe.

Priprave Irske

Dublin, 29. maja. AA. (Reuter). V toku svojega včerajšnjega govora v irskem parlamentu je predsednik irske republike de Valera dejal, da je treba nujno izvajati ukrepe za obrambo države, ki jih je sklenila vlada. Rezervisti so že poklicani pod zastavo in se bo začelo tudi novačenje drugih obveznikov za zunanjo in notranjo obrambo države.

Novo skrčenje obsega francoskih listov

Pariz, 29. maja. br. (Havas). Danes je bil izdan odlok, s katerim se omejuje obseg listov od dosežanih štirih na dve strani. Francija mora letno uvažati blizu dva milijona ton papirja. Domača produkcija krije komaj 40 odstotkov potrebe. Lani je Francija izdala za uvožen papir 3 milijarde frankov. Kakor poročajo pariški listi, imajo francoske tiskarne le še picke zaloge papirja, ki bo zadostovala za mesec dni. Z istim odlokom je tudi zabranjeno zavijanje raznega blaga v papir. Gospodinjje morajo prnesti s seboj primerno posodo.

Suez in Port Said

postala vojna cona

Rim, 29. maja. o. »Popolo di Roma« poroča, da je angleški vrhovni poveljnik Sueskega področja proglasil to področje za vojno cono. Od 1. junija dalje ne bo smel noben civilist v luko Suez in Port Said. Za vojno cono so predvsem označene vse pristaniške naprave, skladišča, petrolejski tanki in rafinerije v obeh lukah.

Američani zapuščajo levantske pokrajine

Beirut, 29. maja. AA. (Havas). Tukajšnji ameriški konzul je svetoval vsem ameriškim državljanom, ki bivajo v Siriji in drugih levantskih pokrajinah, naj se vrnejo v domovino, dokler imajo še možnost odpotovati z ladijami redne plovnice.

Smrtne obsodbe zaradi sabotaže v tovarnah

Pariz, 29. maja. AA. (Havas). Vojno kazensko sodišče je zavrnilo danes dopoldne prizive, ki jih je vložilo šest delavcev, od katerih so bili štiri obsojeni na smrt, dva pa na 20 let težke ječe zaradi sabotaže v tovarnah letal na pariškem področju.

Nemško napredovanje na flandrskem bojišču

V belgijski Flandriji so zasedli Nemci Bruges, Ostende in Ypres, v francoski Flandriji pa Lille in Armentieres ter obstreljujejo Dunkerque

Berlin, 29. maja. br. (DNB). Vrhovno poveljstvo nemške vojske je opoldne objavilo naslednje vojno poročilo:

Usoda francoskih armad v francoski Flandriji je zapetena. Njihov odpor na ozemlju južno od Lillea je strl. Angleška vojska, ki je stisnjena v prostor Dixmuiden—Armentieres—Bailleul—Bergues južno od Dunkerquea, je sprito koncentriranih nemških napadov v nelzbežni nevarnosti, da bo uničena. Z naglim prodorom v severni Flandriji so nemške čete prekrvale Bruges, zavzele Ostende in prišle pred Dixmuiden. Ob rekli Yser in Yser-skem kanalu severo od Ypresa (Ypern) se sovražnik še obupno upira. Na spomeniku nemške mladine pri Langhemarcu, kjer je bilo prizorišče južanskih bojev nemške vojske leta 1914, vnaša nemška vojska zastavo.

Nemška vojska je od vzhoda in zapada v zaletu prodrla do Lillea. Mešto je bilo zavzeto. V smeri od zapada prodirajoče nemške čete so zavzele Armentieres. Pri Bailleulu so borbe še v teku. Vzhodno od Casela je bila zavzeta utrjena francoska območja postojanka, ki jo je sovražnik branil na obrnjeni fronti. Nemške čete so tam prodrele do belgijske meje. Pri Vormhoudtu so bili še v teku. Nemško težko topništvo močno obstreljuje Dunkerque. Nemško letalstvo je včeraj napadalo kolone vojaštva in vojnihi potrebščin na umiku. Zbirališče sovražnih čet in formacije njihovih oklopnih bojnih vozov. Pri izvidniških poletih nad belgijsko in francosko obalo ter v Kanalu so bili z bombami napadeni in hudo poškodovani trije rušilci, dve transportni ladji in dva tovorna parnika. Na srednjem Severnem morju je bila z bomo zadeta in potopljena neka sovražna podmornica. Verjetno je bila uničena še ena nadaljnja podmornica. Nemskim brzim čolnom je uspelo kljub neugodnemu vremenu pred belgijsko luko Nieuport ob Kanalu s torpedom zadeti in potopiti velik sovražni rušilec, ki je bežal proti Angliji.

Na južni fronti so bili posamezni sunki sovražne pešadije, ki so jo podpirale formacije oklopnih bojnih vozov, odbiti.

Izgube sovražnega letalstva so znašale včeraj skupno 24 aparatov. Od tega je bilo v letalskih spopadih sestreljenih 16, protiletalsko topništvo pa jih je sestrelilo 8. Pogrešajo se tri nemška letala. Kapetan Mölders je dosegel svojo 20. letalsko zmago. Po natančnejših ugotovitvah je protiletalsko topništvo v času od 16. do 25. maja sestrelilo ne le 100 sovražnih letal, kakor je bilo doslej objavljeno, nego 265 aparatov. Skupno je protiletalsko topništvo v času od 10. do 25. maja uničilo 607 sovražnih letal. Razen tega so protiletalski topovi v tem času uničili 101 sovražni oklopni voz.

Berlin, 29. maja. br. (DNB). Vrhovno poveljstvo nemške vojske je danes popoldne v posebnem poročilu objavilo, da so nemške čete v zaletu zavzele Ypres (Ypern) in vrh Kemmel.

Dva obroča

Berlin, 29. maja. AA. (DNB). V obroču južno od Lillea so stisnjene francoske divizije, ki so še pred nekaj dnevi poskušale izvesti prodor pri Valenciennesu ter angleške divizije, ki so se trdovalno upirale pri Arrasu in Cambraiju. Zaradi prodora nemških čet sta nastala dva obroča. Nemška vojska, ki je prišla z vzhoda in zapada, se je združila. Manjši obroč je zajel sovražne čete vzhodno od Lillea na prostoru, ki je vsega skupaj le en kv. km širok in 15 do 20 kv. km dolg. Tu so zdaj francoske divizije skupno z nepreglednimi množicami beguncev. Severni obroč poteka od Lillea do morja na prostoru približno 50 kv. km. Tu v Flandriji nemške čete stiskajo obroč s treh strani. Ob obali

Angleži v Narviku

Zavezniško zasedbo mesta potrjujejo obojestranska poročila

Berlin, 29. maja. br. (DNB). Vrhovno poveljstvo nemške vojske pravi v svojem današnjem poročilu o položaju pri Narviku:

Na Norveškem se je sovražniku včeraj s podporo topništva množičnih vojnihih ladij posrečilo prodreti do rudniške železnice in v smeri od severa v Narvik. Oddelki nemških bojnih letal so napadli tamkajšnje sovražne pomorske večje sile. Neko večjo vojno ladjo je bomba zadela v sredino ter jo močno poškodovala. Na ladji se je razvil gost dim, tako da je morala ustaviti delovanje svojega topništva. Tri križarke in neki rušilec kakor tudi neka tovorna ladja so bili z bombami močno poškodovani. Bombardirano je bilo tudi izkrcavanje sovražnih čet pri Ankerešu.

London, 29. maja. b. (Reuter). Danes popoldne so vse angleške radijske postaje prekinile svoje oddaje za prečitane naslednjega uradnega sporočila letalskega ministrstva:

Snoči je Narvik končno padel v zavezniške roke. Zavezniški so gospodarji v mestu.

V londonskih krogih je ta vest vplivala zelo pomirjevalno glede na preizkušnje, ki so jim bili zavezniški izpostavljeni v zadnjih dneh. Dasi v vojaških krogih nikakor ne žele pretiravati pomena tega zavzetja, ki se je po poslednjih poročilih pričakovalo od dne do dne. So vendar mnenja, da je zaveznikom s tem uspela izredno važna akcija, ki ne bo brez pomena v nadaljnjem razvoju sedanje vojne. Kakor je znano, so Angleži po neuspehih na južnem in srednjem Norveškem smatrali za izredno važno prav narviško postojanko, ki so jo za vsako ceno hoteli dobiti v svoje roke. Zavezniški so tu svojo akcijo izvedli zelo sistematično, ker so morali najprej zasesti vse kraje severno od Narvika ter si tam urediti primerne baze za nadaljnje operacije proti samemu Narviku.

Pomen Narvika za zaveznike ni bil samo v tem, da se tam končuje železniška

Rokavskega preliva prodirajo naše čete z obeh strani.

Goeringov letalski odlok

Berlin, 29. maja. br. DNB objavlja: Ker se je ugotovilo, da Francozi z ujetimi nemškimi letalci ne postopajo po določbah mednarodnega prava, je maršal Goering odredil, da se tudi za ujetih francoskih letalcev ukine vse dosežane ugodnosti in postopaj z njimi enako, kakor postopajo Francozi z nemškimi. Za vsakega od Francozov umorjenega nemškega letalca bo takoj ustreljenih pet ujetih francoskih letalcev. Če pa se ugotovi, da so Francozi streljali na nemškega letalca, ki se je padalom spustil na zemljo, bo za vsako tako nemško žrtev ustreljenih 50 francoskih ujetnikov.

Odlok o priključitvi Eupena in Malmedya

Berlin, 29. maja. AA. (DNB). Vojda rajha je izdal odlok za izvedbo ukaza o priključitvi Malmedya in Eupena ter Moresmeta namškemu rajhu. Nove pokrajine Nemčije obsegajo nekdanje pruske okraje Eupen in Malmedy z Moresmetom, zatem one sosednje kraje, ki so jih Nemci izgubili z versajsko pogodbo in jih je dobila Belgija. Vsi prebivalci nemške narodnosti postanejo nemški državljani. V omenjenih pokrajinah 1. septembra stopijo v veljavo pruski državni zakoni in zakoni rajha. Do tedaj pa ostanejo v veljavi dosednji zakoni, v kolikor niso v nasprotju s priključitvijo teh krajev Nemčiji.

Koliko nemških sil je že angažiranih

Berlin, 29. maja. br. »Angriff« poroča danes v svojem uvodniku, da je Nemčija v prvi fazi vojne angažirala šele eno tretjino vseh svojih vojnihih sil. Ostali dve tretjini bosta izvojevali dokončno nemško zmago.

★

Nemška kritika Churchillovega govora

Berlin, 29. maja. AA. (DNB). Nemški listi ostro obsodijo včerajšnji Churchillov govor v spodnjem domu, ko je skušal krivdo za katastrofo, ki grozi angleškemu ekspedicijskemu zboru, zvaliti na Belgijo. Listi primerjajo to zadržanje Anglije z zadržanjem angleških državnikov v primeru Norveške. »Deutsche Allgemeine Zeitung« in »Politische Korrespondenz« naglašata, da pomeni kapitulacija belgijske vojske novo katastrofo zaveznikov v sedanji vojni, ki sta jo zapadni velcsili objavili Nemčiji. Vedno večje postaja število onih držav, ki so bile kompromitirane in zapeljane od zapadnih veleisl, da so stopile v vojno ter morale nazadnje podletti udarcem nemškega orožja. Pariz in London sta napravila vse, da preprečita te države o pomoči zaveznikov, toda zgodilo se je ravno narobe. Pariz in London sta dajala sijajne obljube samo zato, da bi druge poglala v vojno in jih v kritičnem času pustila na cedilu. Kralj Leopold III. je obvaroval narod in državo pred nepotrebnimi žrtvami in gotovo katastrofo. Zapadni veleisl poskušata še sedaj iz svojih porazov izvelci korist. Tako izkoriščata sedaj sklep belgijskega kralja, samo da bi odvalili breme odgovornosti z lastnih ramen. Oni, ki sede v varnem ozadju v Parizu in Londonu, valijo odgovornost za izhod bitk na vojske in generale, ki se nahajajo na bojišču, sami pa sploh ne vedo, kako se vojna vodi. Vse to je znak slabe vesti in zato bodo morali odgovarjati svojim narodom.

Moskovska „Izvestja“ o položaju na zapadu

Sodba sovjetskega vojaškega strokovnjaka o vzrokih nemškega prodora do Kanala

Moskva, 29. maja. br. (Tas). Vojaški strokovnjak oficijoznih »Izvestij« objavlja pregled položaja na zapadnem bojišču in razlaga, kako je Nemcem uspelo tako naglo prodreti do obale Kanala. Nagli tempo nemške ofenzive zadnjih dni je po njegovem mnenju predvsem posledica nemške nadmoči v zraku in tesnega sodelovanja letalstva z vojsko. Vrh tega so Nemci dosegli svoje uspehe predvsem tudi zaradi tega, ker so vrgli v boj vse razpoložljive rezerve. Izredno številna uporaba motoriziranih oddelkov in tankov ter težkih bombnikov je izzvala tako nagel razvoj borbe, kakršen je bil do sedaj neznan. Zavezniško poveljstvo se ni moglo pravočasno prilagoditi temu modernemu načinu bojevanja in je zaradi tega prišla milijonska zavezniška armada kljub hlabremu odporu v nevarnost, da bo uničena.

28. maj je prinesel za zaveznike najhujši udarec. 500.000 mož belgijske armade, ki je po padcu Anversa prevzela nase glavni udar nemške ofenzive in krila umik ter pregrupačije zavezniških čet, se je predala. Belgijška armada je bila po silni borbi izčrpana ter je potrošila tudi skoro vso municijo. Kapitulacija belgijske armade je spravila zavezniško severno armado v skrajno nevarno položaj. Dunkerque, ki predstavlja glavno zvezo te armade z zaledjem, je neposredno ogrožen. Z zavzetjem Lillea in Dunkerquea lahko Nemci vpadajo tej armadi v hrbet, kar pomeni njen definitivni konec. Nemški motorizirani oddelki, ki so dosegli obalo Kanala, napadajo sedaj v široki fronti angleške čete ter jim onemogočajo umik k obali. Sedaj so tudi nemški brzi torpedni čolni stopili v akcijo in skušajo Angležem onemogočiti prevoz teh čet iz Belgije v Anglijo, odnosno v Francijo.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala.

Pod temi okoliščinami je težko razumeti, zaključuje moskovski vojaški strokovnjak svoja izvajanja, zakaj zavezniški še vedno oklevajo s energično protiofenzivo, ki bi lahko položaj zavezniške severne armade znatno olajšala

Naši kraji in ljudje

Vedno nove najdbe na ptujskih tleh Zanimiv pregled Muzejskega društva v Ptuj

Ptuj, 29. maja
Pretekli teden je bil v prostorih mestnega Ferkovega muzeja obeni zbor Muzejskega društva v Ptuj. Predsedujoči g. dr. Fermeve je pozdravil vse navzoče in se v kratkem nagovoru spomnil preminulih članov. Tajništvo poročilo je podal g. Anton Smodič. Delo se je vršilo v štirih smereh in sicer: registriranje in ohranjanje arheoloških najdb, izgraditev vinarskega muzeja, izpolnitev muzejske knjižnice in razširjenje arhiva.

Lanske izkopenine

Pri kopanju temeljev za vilo župnika g. Alta pod Panoramo so odkopali rimske zidove in pode ter nekaj zanimivih drobnih najdb, pred vsem keramičnih izdelkov. Tudi na nasprotnem graščinskem zemljišču so v drevesnici našli mnogo rimskih in drugih novcev, keramičnih fragmentov in lep, rdeč kamenček z vrezano žensko podobo, ki je krasil rimski prstan. Omeniti bi bilo še nekaj lepih črepinj tako z zvane rdeče »terra sigillata« posode. Tudi v gramoznici na Zgornji Hajdini kjer se razprostira veliko rimsko grobišče, so našli nekaj lepih posod, žar, vrčev rimske bronaste okove za pasove in zelo lepe noriške-panonske kmetijske zaponke. V bližini je odkopal univ. prof. Saria rimski vodovod z opekami XIII. legije. Skušal je dognati njegov nadaljnji potek pod pomočjo pri hajdinski šoli na »gmajnje«, a ta raziskavanja niso imela zaželenega uspeha. V Skorbi, severozapadno od šole so kmetje ponovno zadeli pri oranju na rimske zidove in keramične ostanke. Lani so tam našli tudi nove cesarja Numerijana. To, doslej neznan najdišče bi bilo potrebno natančneje preiskave. V neposredni bližini III. mitreje na Zgornjem Bregu so našli rimski grob s črno žaro, ki je bila do vrha napolnjena s pepelom in pokrita s pokrovom. Pobrli so tudi marmornato nožico, ki brez dvoma spada k neki skulpturi iz sosednjega svetišča. Skoraj na istem mestu so pozneje še zadeli na spodnji del nekake rimskega sarkofaga brez okrasa in napisu. Mnogo lepši je spodnji del rimskega marmornatega sarkofaga z likovnimi stebrički, ki so ga našli na njivah blizu Sv. Vida niže Ptuja in ga prepeljali h graščini na Turnišču.

Kar se pa tiče stanja naših svetišč in spomenikov, bi bilo omeniti, da je državni mitrej na Hajdini v zadovoljivem stanju, pač pa je čuvarjeva hišica s plotom vred potrebna temeljite obnove. Tudi napisna tabla ob cesti, ki bi opozorila tujce na svetišče, bi bila zelo umestna. Tretji mitrej na Zgornjem Bregu je že dalje časa potreben popravlja, ker so se v zidovju pokazale razpoke. Tudi strešna konstrukcija je pretežka in neprimerna. Na znamenitem Orfejevem spomeniku se je odkrušil večji odlomek, ki se bo zopet namestil. Vsekakor bomo morali v doglednem času misliti nato, da se eden izmed najlepših rimskih spomenikov na svetu sploh bolje očuva od kvarnih vremenskih vplivov. Neke poškodovana rimska ara ob mestnem stolpu je bila popravljena.

Vinarski muzej

Skoraj vse ostale delo Muzejskega društva se je osredotočilo okoli vinarskega muzeja v Ptuj. V ta namen je bil popolnoma obnovljen stari obrambni stolp ob Dravi, ki ga je dala mestna občina na razpolago. Adapcijska dela so se vršila z nekaterimi izjemami po načrtu arhitekta g. ing. S. Deva iz Maribora, načrt za ostrežje je napravilo gradbeno podjetje ing. Slavmer in Jelenc. Zidarska dela je izvršil stavbenik Macun pod vodstvom J. Serdinske,

tesarska pa L. Vimer oba iz Ptuja. Vsa dela sta nadzorovala ing. Cvahte in Anton Smodič z ostalimi odborniki.

Zunanjsčina in notranjsčina sta dobili v mejah možnosti svoje prvotno lice in stolp se je nadzidal nad okni približno za en meter, kar je bilo zelo umestno. Postavili so popolnoma na novo mogočno ostrežje z lesenim stropom v veliki dvorani prvega nadstropja. V muzej vodi iz parka nov vhod s stebroma in strešico, nad katero se blešči stari mestni grb, št. sv. Jurija s križem in letnico 1551, ki je bil nekoč nad tako zvanimi »ogrkimi vrati« v Maistrovi ulici pri pošti. Mestna občina je preuredila v bližini stolpa park, zasadila nekaj dreves in napravila lične svetilne grede, tako da je postala nova ustanova pravi kras našega mesta in parka. Na več let predvidena dela so bila v glavnem že v jeseni dovršena, potrebna pa je še notranja izgraditev, ureditev kleti in stopnišča z ograjo ter polaganje poda v veliki dvorani prvega nadstropja. Naraščanje cen gradiva je društvo prisililo, da so se dela izvršila s pospešeno hitrostjo in tako je prvotni proračun znatno prekoračil in društvo je zabredlo v precejšnje finančne težave, ki so nadaljevanje del skoraj ustavile. Obnovitvena dela so vsestransko podprla, poleg Muzejskega društva mestna občina v Ptuj, kr. banska uprava, gospodarski in meščanski krogi. Uvedla se bo posebna nabiralna akcija, ki bi omogočila nadaljnja dela in dovršitev zgradbe do letošnje jeseni. Društvo je bilo vse čas v stalnih stikih s spomeniškim referatom kr. banske uprave v Ljubljani.

Ferkov muzej

Zgradba mestnega Ferkovega muzeja je v skrajno slabem stanju, zlasti pa je mnogo trpela lepa cerkevna fasada bivšega dominikanskega samostana. Težko finančno stanje mestne občine je doslej vedno onemogočilo restavriranje zgodovinsko znamenite stavbe. Tu bi pač morala priskočiti kr. banska uprava in rešiti, kar se še rešiti da, kajti vsako odlaganje, bi škodo le še povečalo.

Za slikarsko galerijo je muzej pridobil štiri nove prostore, a kljub temu so zbirke še vedno v tako tesnem stanju, da je smotno inventariziranje zbirke nemogoče. Nad 200 predzgodovinskih in rimskih posod je bilo restavriranih in konserviranih. Sedanji inventarni katalog je bil izpolnjen, tako da vsaj deloma služi svojemu namenu. Sestavljen je bil seznam predmetov, ki se bodo izločili za vinarski muzej. V muzej je bila prepeljana napisna tabla z Marijine sohe pred minoritskim samostanom, ki kaže sledovi verjetno rimskega napisu. Posebno pažnjo je posvetilo društvo svoji študijski knjižnici, ki se stalno veča z rednimi znanstvenimi publikacijami, a tudi z darili, ki so prišla celo iz inozemstva.

Apelacijsko sodišče v Ljubljani je s pridržkom lastniške pravice izročilo muzejskemu arhivu nad 200 starih urbarjev iz ptujske okolice (okrog 1790 — 1860) z vsemi pripadajočimi listinami. Kot važno pridobitev, ki izpolnjuje te urbarje, omenimo še vse katastrske zemljevidne sodnih okrajev Ptuj, Ormož in Rogatec, ki smo jih pred kratkem prejeli, poleg nekaj fasciklov servitutnih pravic studenčskega veleposestva. Važno pridobitev predstavlja nadalje načrt bivšega kapucinskega samostana iz 1810 z opisom. Posrečilo se je zopet izpolniti nekaj letnikov »štajerca«. Končno sta prišli v arhiv ehovski skrinji ptujskih sodarjev in čevljarjev z vsemi še ohranjenimi pergamenti in listinami.

V ostalem se je društvo po svojih zastopnikih udeležilo otvoritve moderne galerije hrvaške umetnosti v Varaždinu, otvoritve krškega muzeja in 100-letnice Muzejskega društva za Slovenijo v Ljubljani. Na vinski razstavi s sejmom dne 10. in 11. marca 1940 v Ptuj je bila tudi razstava gradiva za prvi vinarski muzej. Vzbudivla je splošno zanimanje in je povsem uspešna.

Blagajnik Gorup je podal izčrpen pregled o dohodkih in izdatkih. Dohodki so znašali 102.232 din, izdatki pa 101.710 din, tako da ostane 522 din v blagajni. Preglednika računov g. dr. Alojz Remec in ravna-

telj Fran Alič sta natančno pregledala vso denarno poslovanje, našla vse v popolnem redu in predlagala, da se da celokupnemu odboru razrešeno, kar se je soglasno vzelo na znanje. Članarina za leto 1940, ostane 12 din. Na mesto pokojnega konservatorja notarja Viktorja Skrabarja je izvoljen gimnazijski ravnatelj Fran Alič.

Zadnja pot starega sokolskega praporščaka

Žirovnica, 29. maja
Najstarejšega sokolskega praporščaka Miho Artelja z Brega so po smrti prepeljali v Sokolski dom v Žirovnici in ga položili v veliki dvorani na mrtvaški oder. Krsta je bila kmalu vsa obložena s cvetjem in zelenjem, pred krsto pa so Sokoli z golimi sabljami stali za častno stražo. V terek popoldne so se pred Sokolskim domom začeli zbirati okoli in Sokolice v krogih in še mnogo pogrebcev je prišlo ob blizu in daleč. Prihiti so Sokoli z Bleda, Blejske Dobrave, Gorij, Jesenic, s Koroske Belejavnika, iz Podnarta, Radovljice in Kranja s prapori. Seveda so se prišli posloviti tudi bratje in sestre z Jesenic, ki so pred 35 leti stali s pokojnikom ob zibelki jese-niškega Sokola.

Krsto s starim praporščakom so bratje prenesli pred Sokolski dom, kjer sta starejša žirovnškega Sokola br. Ivan Bizjak in prosvetar br. France Urbas izpregovorila tople poslovilne besede. Godba društva »Stol« iz Žirovnice je zaigrala žalni koral. Začela so se rezka povelja in že je krenil mogočni žalni spreved, kakršnega Žirovnica že desetletja ni videla, proti pokopališču. Na čelu spreveda so korakali člani v krogih in sokolska deca s številnimi venci. Sledili so sokolski prapori, godba in župno starešinstvo z br. Špicarjem na čelu. Za njimi je korakalo 130 članov in članice v slavnostnih krogih. Pred krsto je stopil sokolski praporščak s praporom, zavpitem v črno, krsto pa so nesli domači Sokoli in na obeh straneh so tvorili bratje z golimi sabljami častno spremstvo. Za krsto se je vila dolga vrsta pogrebcev. Ob grobu se je od pokojnika krasno poslovil župni starešina br. Jaka Špicar. Ko so se prapori sklenili na grobom najstarejšega sokolskega praporščaka, so se tudi v borbah in trpljenju prekaljenim borcem orosile oči. Od svežega groba so vsi pogrebi ponesli prsčen spomin na Miho Artelja.

Trboveljski slavček praznuje desetletnico

Ljubljana, 28. maja
V nedeljo bo praznoval Trboveljski slavček svoj desetletni jubilej, ki bo združen s prvovrstnim koncertom. Da, rad priznam, ni čas in ne razpoloženje za koncertne prireditve, vendar ne moremo mimo tega važnega jubileja. Neizmerno velike so zasluge Trboveljskega slavčka za razvoj naše mladinske pesni. Saj je ravno po zaslugi Slavčka nastal v zadnjih desetih letih naravnost revolucionaren preobrat v naši mladinski glasbeni literaturi.

Slovenci smo in bi ne bili Slovenci, če bi tudi Trboveljski slavček ne imel svojih nasprotnikov in rovarjev. Ima jih celo na vodilnih mestih, toda Slavček gre pogumno svojo pot, vedno naprej in navzgor! Utrli si je pot in osvojil srca občinstva doma in v tujini. Kot vzgojitelja in ljubitelja lepe slovenske pesmi me zelo zanima veliko delo, ki ga vrši Slavček, in ker sem prav te dni imel priliko govoriti s pevovodjo Šulgojem, ki je ustanovitelj in duša zbora, mi je na prošnjo podal naslednje podatke:

Trboveljski slavček je doslej naštel 129 glasbenih del 37 skladateljev. Koncertiral je v 61 mestih, trgih in vaseh po Jugoslaviji ter v 11 mestih v inozemstvu (skupno 72 krajih). Bil je na Češkem in Slovaškem, v Nemčiji (bivši Avstriji) in Bolgariji. Izvedel je 134 večernih koncertov, 67 matinee za šolsko mladino in 11 radijskih koncertov; skupno je bilo 212 javnih koncertnih nastopov. V tem številu pa niso vštet številna sodelovanja pri nacionalnih in dobrodelnih prireditvah. Razen tega je zbor pel pri mašah v 14 krajih v Sloveniji, v 4 izven Slovenije in v 2 mestih v inozemstvu (skupaj v 20 krajih). Izvajane skladbe so bile porazdeljene v 42 programskih kombinacij. Skupno je bilo izvajanih na podlagi programskih dokazov 3728 točk, tako da pri-

de na en koncert približno 17 točk. Na podlagi koncertnih obračunov je prisostvovalo koncertom in matinejam skupno 117 tisoč ljudi (73.500) na večernih koncertih in 43.500 na matinejah). Zbor je napravil 19.400 km železniške vožnje. Ako pristejemo k tej še vožnje po morju s parniki in avtobusne vožnje, dobimo številko 20 tisoč kilometrov. Samo za železniške vožnje je bilo izdanih 209.623 din, za parniške vožnje 2622 din, za avtobusne 7433 din, za tramvajske pa 2291 din. Skupno za vse vožnje je bilo izdanih 221.969 din.

Skupni brutto-inkaso vseh koncertov in prireditev znaša 603.000 din. V socialne namene je bilo izdanih okoli 190.000 din. Zbor je naročil tudi ogromno število novih skladb, ker jih v početku ustanovitve sploh ni imel za izvajanje. S skladbami je tudi zalagal številne mladinske zборе v Jugoslaviji, v Ameriki, na Nizozemskem in v Franciji ter je pošiljal skladbe tudi drugorodnim mladinskim zborom, zlasti v Bolgarijo, ki so jih tudi izvajali. Tem zborom je vedno dajal tudi razna organizatorična in metodična navodila.

Ali je samo k tem podatkom potrebno še kaj pripomb in reklame? Mislim, da mora biti ves naš narod ponosen na tako kulturno organizacijo in da jo mora sleherni podpirati po svojih močeh. Nikakega dvoma ni, da bo tudi nedeljski jubilejni koncert v Trbovljah privabil ljudi od blizu in daleč.

V spanju sta ga pokončala

Murska Sobota, 29. maja
Svoj čas smo poročali o nenavadnem fantovskem obračunavanju v vasi Melinc v Prekmurju, kjer sta dva fanta ubila spečega tovariša. Martin Majcen je mirne rave in se nikoli ni udeleževal fantovskih pretepotov, tako da doslej še ni bil kaznovan. Ko se je vračal z neke veselice, ga je na potu začel izživati Andrej Gerič, ki je bil znan po svoji vročkrvnosti. Gerič je Majcna žalil z besedami, ga naganjal domov in ga tudi mimogrede udaril. Majcen ga je imel precej v glavi, zato ga je Geričev postopanje zelo razburilo. Ko se je Gerič odpravil spat v hlev nekega posestnika v Melincih, se je Majcen zmel s svojim tovarišem Pozderecem, da se bo nad Geričem maščeval. Pobral je na česti kol ter se podal s svojim tovarišem proti hlevu, kjer je Gerič spal. Ko sta vinjena fanta stopila v hlev, je Pozdrec posvetil z žepno baterijo. Majcen pa je dvakrat s kolom zamahnil proti Geriču. Udarca sta mu razbila lobanjo in nesrečni Gerič je na mestu izdihnil. Majcen in Pozdrec sta pred okrožnim sodiščem v Murski Soboti dejanje skesano priznala, zagovarjala pa sta se, da nista nameravala Geriča ubiti. Senat je obsodil Majcna na 3 leta, Pozdereca pa na 8 mesecev strogega zapor.

Pred okrožnim sodiščem v Murski Soboti je bil istega dne obsojen na 5 mesecev strogega zapor Franc Stanek s Hrašovskega vrha. Ta je imel še iz lanskega leta neporavnane račune z Jožefom Zinkovičem, ker ga je ta ob neki priliki hudo razžalil. Stanek je že skoraj pozabil na ta dogodek, ko je v začetku tega leta zelo vinjen srečal Zinkoviča. Vino ga je zmo-

Če greš na pot: , , , povsod!

Proizvodi UNION, Zagreb.

tilo, da je priskočil k Zinkoviču in mu zasadi nož v hrbet. Poškodba k sreči ni bila nevarna, zato je bil Stanek obsojen na razmeroma nizko kazen.

Franc Segula iz Hlaponceve je pa bil obsojen na 3 mesece strogega zapor, ker je nagovoril otroke, da so metali kamne proti potniškemu avtobusu in razbili šipo.

Pred okrožnim sodiščem v Murski Soboti se je zagovarjal tudi Andrej Hanzel iz Cezanjeve, ki je žaljivo govoril o naši vojski. Zagovarjal se je sicer z vinjenostjo, toda okrožno sodišče ga je obsodilo na šest mesecev strogega zapor in 600 din denarne kazni.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Glejte zarjo!

Glejte zarjo dni sedanjih
v mislih na zarašle rane...
Glejte na orjaške gozde,
Cvetja polne te poljane,

tja v zeleno to planino,
kjer se naša čreda paše,
v naš, kjer mnoga domačija
je prestala hude čase!

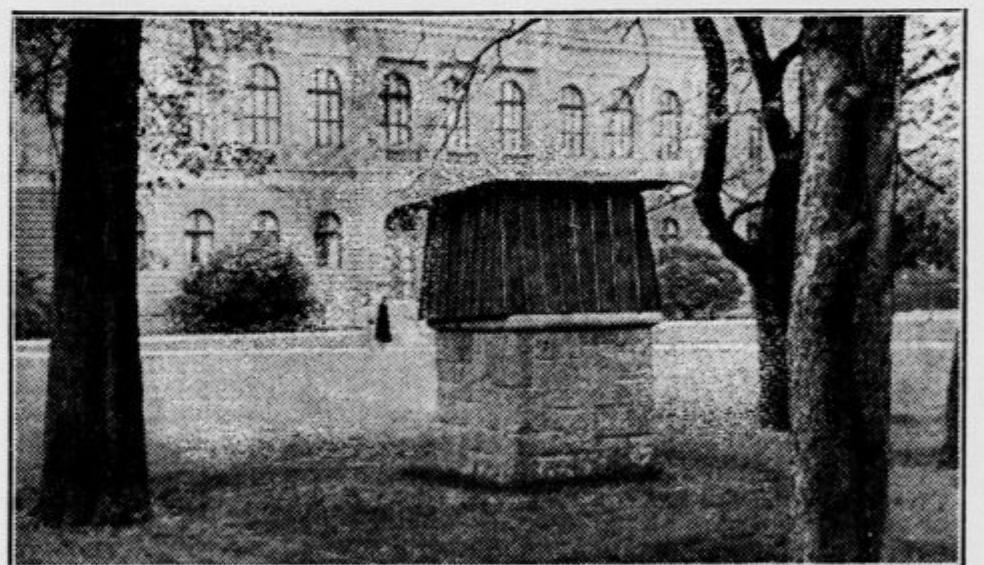
Glejte ceste, bistre reke,
žitna polja in vrtove,
pa priznajte, da so Slavi
zasiale zarje nove!

Krepke prsi, čvrsta volja
v gnev besnečih sil udarja;
zid oblakov razkropljenih
moč peklenko zdaj ustvarja.

da vihar, ki vse podira
meje majke Slave brani. —
Dokler narod tak ji služi,
naj jo tudi Bog ohrani!

Lidija Grilčeva.

Simbol slovenske žene spi...

Simbol slovenske žene se uživa svoje zimsko spanje. Plastika iz betona, ki jo je mestna občina lani postavila na Muzejskem trgu in je vzbudila truš v naši javnosti, vztrajno stoji na svojem mestu. Medtem pa vendar še ne vemo, kdo je plastiko kupil in si zamislil njeno postavitev na javnem trgu. Če zimo je bil ta kip pokrit in opažen z deskami, kakor vsaka odlična umetnina iz krhke snovi. Ali medtem ko so vsi drugi ljubljanski spomeniki že spet srečno spregledali v pomlad, je simbol slo-

venske žene še vedno pod mernikom. Kdo mu bo snel zakrivajoči plašč? Vsekakor naj bi njegovi lastniki deske odstranili, da se znova prepričajo o njegovi lepoti in estetskem učinku na bližnjo okolico. Če pa so čez zimo prišli do nasprotnega prepričanja, naj spomenik kljub temu razgalijo, saj je postal ljubljanska zanimivost, ki so si jo hodili ljudje trumoma ogledovati in bo mogla tudi poslej prav dobro služiti za tujsko-prometno vabo v svoji pravi vlogi.

Kulturni pregled

Hugo Wolf

Minilo je osemdeset let, kar se je rodil v Slovenjem Gradcu skladatelj velikega, evropskega formata — Hugo Wolf. Rodil se je v nemški rodbini, ki je živel na Slovenci in najbrž nikdar občutil zani-manja za samorastno življenje velike večine svojih rojakov, t. j. za slovensko narodno in kulturno usodo.

Njegovo mesto v nemški in sploh v evropski glasi je tako ugledno, da se sme mo s polno pravico zaustaviti vsaj ob tej osemdesetletnici, četudi post festum, pred duhovnim likom moža, ki je eden največjih predstavitev nemške popevke (Lieder). Zato mu je Romain Rolland o-deril častno mesto v svojih glasbenih esejih »Musiciens d'aujourd'hui«, med Berliozom, Wagnerjem, Saint-Saënsom, V. d. Indijem, Debussyjem in Richardom Straussom. Čitajoč v sedanjih zamačenih dneh to knjigo o evropski glasi, smo se namerili na krasni knjižnični portret našega štajerskega rojaka nemške krvi in posnemamo po Romainu Rollandu nekatere podatke in stavke. Vsekakor je Hugo Wolf tako pomenljiva osebnost, da bi zaslužil večje zanimanje naroda, med katerim se je rodil pred osemdesetimi leti (13. marca 1860).

Oče Huga Wolfa je bil v Slovenjem Gradcu strojar. Igral je na gitaro, violino in piano in organiziral majhen kvintet, v katerem je sam igral prvo violino njegov sin Hugo drugo in Hugov brat čelo. Hugova mladost je bila dokaj nemirna in združena s pomanjkanjem. S težavo je dobil očetovo dovoljenje, da je lahko šel na dunajski

konservatorij. Tu pa je ostal samo dve leti, ko je bil moral zapustiti šolo zaradi nedisciplin. Medtem je požar uničil očetovo majhno premoženje. Domov se ni več hotel vrniti, zato se je skušal že kot sedemnajstleten deček postaviti na lastne noge. To je moral drago plačati. Muke, ki jih je trpel odtlej in do svojega tridesetega leta, ogromna energija, s katero je moral premagovati ovire, preden je postal znan in priznan, vse to je nedvomno povzročilo njegov žalostni konec. V tem možu, ki po preglednem odhodu iz konservatorija ni obiskoval več nobene šole, marveč se je umetniško in duhovno sam oblikoval, je bilo toliko ukažljivosti in pridnosti, da je pozabljal na jedačo in pijačo. Dostikrat ni niti imel sredstev za najpotrebnejše, vendar je še vedno našel toliko sredstev, da se je naučil francoski in angleški; tako je hotel neposredno prodirati v tuje kulture mojstrov. Ker ni imel na razpolago klavirja, je študiral Beethovne sonate na klopi v Praterju. Zgodaj se je sprijateljil s poznejšim slavnim simfonikom Brucknerjem. Močno se je ogreval za Wagnerja. V pismu staršem pripoveduje, koliko si je prizadeval, da je lahko kot mladenič stopil pred svojega malika R. Wagnerja v dunajskem hotelu Imperial... Wolf je ostal do konca zvest wagnerjanec. Njegovo zasebno življenje je bilo še nadalje žalostno. Bil je slab pedagog in lekcije — edin vir dohodkov — so mu bile prava muka. Zato jih je imel kaj malo. Prinašale so mu komaj toliko, da se je lahko enkrat na dan najedel. Poskušil je s službo drugega ka-

pelnika v solnograjskem gledališču, a ni mogel vztrajati. L. 1884 je začel pisati glasbene kritike za dunajski »Salonblatt«, v katerih je ostro napadal Brahmsa kot predstavitelja protiwagnerjevske smeri in si je s tem samo nakopal sovraženike.

Leta 1887 — 1888 sta bili odločilni za Wolfa. L. 1887 mu je umrl oče, kar ga je močno zadelo, a tudi izpodbudilo k novemu delu. Istega leta mu je njegov veliko-dušni prijatelj Eckstein izdal prvo zbirko popevk, ki je imela očiten uspeh. Naselil se je v Perchtoldsdorfu pri Dunaju in tam zložil 53 pesmi na besedilo Edvarda Mörikeja. »Mörrike-Lieder« je sledilo »Goethe-Liederbuch«, nato še zbirka na Eichendorffov tekst in za njo »Spanisches Liederbuch« na Heyseove prevode španskih pesnikov. L. 1890 je dovršil ciklus popevk na besedilo švicarja Gottfrieda Kellerja in leto dni pozneje je začel pripravljati »Italienisches Liederbuch«.

Nato je nastopila katastrofa in ga popolnoma zlomila. Po 200 »Lieder« se je Hugo tako izčrpal, da ni bil več za nobeno delo. Romain Rolland navaža ganjlive izvele iz njegovih pism, ki nam odpirajo globok vpogled v življenjsko dramo tega nadarjenega skladatelja. ... štiri mesece že trpin na duševni oslabelosti, ki me čisto resno navdaja z mislijo, da bi za vedno zapustil ta svet... Samo tisti naj živi, kdor res živi. Jaz sem že dolgo časa mrtev...«, pravi v nekem pismu. Vendar se mu je še l. 1891 stanje toliko zboljšalo, da je lahko komponiral nadaljnjih 15 italijanskih pesmi. Zopet so nastopili dolgi meseci popolne duševne onemoglosti. L. 1895 je spisal komično opero »Corregidor«. Sredi dela za novo opero »Manuel Venegas« se mu je omračil um (20. septembra 1897). Počasi se mu je stanje zboljšalo, vrnila se mu je volja do življenja in čeprav ni več komponiral, je v tem času izdal že prej spisane kompozicije na Michelangelovo be-

sedilo. L. 1898 ga je znova napadla blaznost in ga poslej ni več izpustila. Polotila se ga je splošna paraliza, ki ji je podlegel l. 1903. Pokopali so ga z velikimi častmi na Dunaju. Ob grobu so zapeli pevci njegovo skladbo »Odpoved« na Eichendorffov tekst in koral Wolfovega starega prijatelja Brucknerja, ki je umrl nekaj let pred njim. Na Dunaju je dobil spomenik v bližini Beethovna in Schuberta.

»Ni mnogo primerov tako strahotne usode«, sklepa Romain Rolland svojo presretno podobo Wolfovega življenja. »Ta človek, ki je začel ustvarjati prav za prav šele s 27. letom in ki je bil pet let — 1890 do 1895 — obsojen k molku, ki je v resnici živel samo tri ali štiri leta. Toda v teh štirih letih je živel silneje kakor večina umetnikov v vsej svoji dolgi karieri. Zapustil je v svojem delu pečat osebnosti, ki je ne more pozabiti nihče, kdor jo je kdaj občutil.« Noben skladatelj ni nikdar boljše občutil in razumel pesnikov. Bil je, pravi neki njegov kritik, največji psiholog, kar jih je imela nemška glasba po Mozar-tu. »Med pesmimi, ki si jih je Wolf izbral za kompozicijo, ni niti ene povprečna, kar ni mogoče reči ne o Schubertu in ne o Schumannu.« (Citati iz Rollanda).

Po smrti je vsa Nemčija priznala Wolf-ov genij. Ustanovili so se številni »Hugo Wolf-Vereine«. Izšla so njegova pisma in razne študije o njem.

Ali so v rodnem kraju Huga Wolfa še kakšni spomini nanj in ali vendarle pričuje kaj o Wolfovem, četudi zgolj zasebnem odnosu do Slovence?

Koncert Ksenije Kušejeve

Ljubljana, 29. maja
Snočnji koncert Ksenije Kušejeve, sopranistke, ki je pravkar končala svoje študije na Dunaju, je pokazal velik napredek in nagel porast pevskih glasovnih in inter-

pretacijskih zmožnosti. Program sam je bil sicer v prvi, klasični polovici dokaj enolično izbran ter mu tudi dobro sodelovanje klarinetista Miljutina Ravbarja ni pomagal preko dolgovoznosti. Predalec smo pa že v današnjih burnih dneh od bukolitno-burjujske vtapljanja in opevanje srčnih in naturnih občutij, da bi mogli slediti sentimentalnostim Schubertovih iskrenih in naivnih melodij. Zanimivejši je bil drugi del, ki je prinesel nekaj slovenskih novitet, na prvem mestu dobro občuteno Osterčovo »Vrata«, šivčeve nekoliko neenotno »Poštni predaleček« in Leskovčev »Popevka«, v kateri se javlja avtorjeva sicer močno organizirana, a k jazzu nagnjena domselnost. V veliki Verdijevi ariji iz »Rigoletta« je pevka zlasti dokazala znatno kororaturno tehniko, medtem ko ostale pesmi niso sodile v to stroko ter se je v njih predstavil nekoliko mračni, po filmskih zgledih kriti sopran. Uspeh je bil zelo velik in je zahteval dodatke. — Klavirsko spremljavo je v zorno pozornostjo in do podrobnosti izdelano vigranostjo izvajal docent g. P. Šivic, ki je tudi podal v dveh samostojnih točkah dela čeških avtorjev Suka in Martinuja, od katerih mi je zlasti drugi v poslednjem stavku (Presto) zelo ugajal. Ta dela so bila izvajana ne samo precizno, temveč tudi z mnogo zavzetostjo in elana. L. M. S.

Zapiski

DR. OSKAR REYA,

»VREMENOSLOVJE«

V založbi Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani je izšla 118 strani obsegoča knjiga »Vremenoslovje« iz peresa dr. Oskaria Reya, upravnika Zavoda za meteorologijo na univerzi v Ljubljani. Že pred 40 leti je spisal dr. Simon Šubic za Slovensko matico »Temelje vremenznanstava«. Od tega časa je meteorologija zna-

Domače vesti

Še ena o Bosancih

Vojni invalid iz svetovne vojne nam pripoveduje kot sobojevnik Bosancev naslednje: O junastvu Bosancev in Dalmatincev med svetovno vojno bi lahko napisali debele knjige.

Bilo je leta 1916. v zgodnjem jesenskem času. Na bojišču je vihrala huda ofenziva in nasprotnik je predel na krajšem odseku bojno črto in zasedel prednja postojank. Tistega dne, preden je popoldne dosegel nasprotnik uspeh na prednjih postojankah, je prišel na bojišče iz ozadja svež bataljon Bosancev. Bataljon je čakal v neposredni bližini, skrit v grmovju, da stopi v boj. Čim se je vrvež spredaj malo pomirila, ker se je nasprotnik utrjeval, so dobili Bosanci nalog, da vržejo nasprotnika iz zavzetih postojank.

Tako mirno, kakor da gredo na vaško ranjanje, so zložili Bosanci svojo opremo s puškami vred na kupe, vzeli samo nože in ročne granate in odšli na posel. Vodniki so bili sami bosanski podoficirji. Bataljon je udaril s tako brzino, da se nasprotnik še ni dobro zavedel, ko so Bosanci med njim že strahovito pustošili. Morda je trajalo vse samo pol ure, ko je dobil naš bataljon povelje, da zasede spredaj od Bosancev spet zavzete postojanke. Tam spredaj se nam je nudil strahovit prizor. V jarkih je ležalo na kupe mrtičev. Bosanci so opravili v najkrajšem času s petkrat številnejšim nasprotnikom. Posebno strahovit je bil pogled na te strašne junake, ki so divjih pogledov brisali svoje roke in nože v zeleno grmovje in travo. Med vsemi je stal kakor vkopan visok korpal in še vedno krčevito stiskal v desni roki nož, v levi pa krvavo grlo, katerega je v obupni borbi iztrgal nasprotniku. Njegove mišice so se tako krčevito stiskale, da so mu le s težavo razklenili stisnjene pesti. Ko smo vse to videli, nas je postalo skoraj groza. V edino tolažbo nam je bilo, da so ti levi na naši, ne na nasprotni strani. To je ena sama resnična zgodba izmed tisočih o Bosancih v svetovni vojni.

Pedisa
KOPALNA SOL ZA NOGE
PROTI POTENJU, UTRUJENOSTI
IN BOLEČEM VNETJU NOG,
TRDI KOŽI, KURJIM OČESOM
IN OZEBLINAM. DIN 3,6-112-
DROGERIJA
KANC LJUBLJANA
MARIBOR

* Službeni list dravske banovine prinaša v 43. številki od 29. maja: naredbo ministra vojske in mornarice za vso vojsko, kopensko, zrakoplovno in pomorsko silo; navodilo za izplačevanje nagrad honorarnim uslužbencem in dnevniciarjem v resoru ministrstva za telesno vzgojo, poklicnim na orožne vaje; spremembo naziva za oddelke ljubljanske glavnice carinarnice; določitev prodajne cene dehidrirane moke; razglas bane o razdelitvi Save od izliva Trboveljskega potoka navzdol s stranskimi vodami na ribarske kraj; razglas bane o ukinitvi združene zdravstvene občine Raka in ustanovitve združene zdravstvene občine Skočjan ter odločbe bane o maksimiranju krušnih cen.

Trgovina s kovčegi ROSSI

TRST,
Via Ponchielli N. 3
Piazza
Caduti fascisti N. 4
Telefon šte. 89-53

TOVARNA DEŽNIKOV
trgovina na debelo in drobno

Torbiče - kovčegi - skrinje - palice itd.
Popravila v teku dneva.

no napredovala in knjiga, ki jo je spisal dr. Reya, sloni na najnovejših rezultatih. Pisec pravi v predgovoru, da jo je spisal predvsem za opazovalce na meteoroloških postajah, ki jih je v Sloveniji okrog 200. Vremenoslovje pa je zanimivo in dosti-krat važno tudi za sadjereja, vinogradnika, vrtnarja, gozdarja, za planinca, letalca, tujsko - prometne kroge i. dr. Zaradi tega ima knjiga poljuden značaj, vendar rabi mednarodno nazivost. Spisana je - že zaradi zgoščenosti prostora - v stvarnem slogu, tako da se naj-bolj približuje značaju učbenika.

Spis dr. O. Reya obsega naslednja poglavja: Prvo obravnava zračni pritisk in sicer pritisk zraka na zemeljsko površje, merjenje zračnega pritiska, barometer, padanje zračnega pritiska v višini in po-jav gorske bolezni. V drugem poglavju se bavi pisec s sončno toploto in razpravlja med drugim o valovanju etra, o sončni svetlobi, o jutranji in večerni zarji, o dnevnih svetlobi, o jakosti sončnih žarkov. V poglavju o temperaturi zraka se bavi pisec s segrevanjem zemeljske površine in zraka, s ohlajevanjem zemeljske površine, s pregledom toplotnega gospodarstva, z merjenjem zračne toplote, s termome- trom in s segrevanjem in ohlajevanjem mor- ske površine. Nadaljnje poglavje obravna- va nastanek, opazovanje in merjenje ve- tra, splošno vetrovno kroženje v ozračju, gorski in dolinski veter; na to nas poučje- je avtor o vlagi v zraku in načinu merje- nja, o aparaturi, o padavinah, o nevihtah, o merjenju padavin, o snežnih plazovih itd. Naslednji poglavji sta posvečeni sla- bemu in lepemu vremenu. V poglavju o slabem vremenu najdemo osnovne pojme o polarni fronti, o diskontinuitetni ploskvi, o ciklonu, o vremenski karti, o okluziji, o vplivu planin na ciklone i. dr. V poglavju o lepem vremenu pa razpravlja pisec o anticiklonih (tropskih, polarni, v plani- nah), o poletnih nevihtah i. dr. Knjižico

* Ribolov na Jadranu, ki se je nedavno pričel, je zadovoljiv. Zlasti v severni Dal- maciji nalovijo vsako noč velike množice rib. Precejšnje količine oddajo tovarnam za konzerviranje, znaten delež pa dobi tu- di zaledje, predvsem Zagreb in Ljubljana. Ribiči so z velikim zadovoljstvom spreje- li sklepe pomorske uprave in banske izpo- stave v Splitu, po kateri je poslej zabra- njeno loviti premajhne ribe. Uvedena bo stroga kontrola nad prodajo majhnih rib. Naredba natančno določa minimalno dol- žino rib, ki smejo priti na ribja tržišča.

* Smrt generala Vladimira Kondića. Kakor je »Jutro« že kratko beležilo, je v ponedeljek umrl v Beogradu general Vla- dimir J. Kondić, ki si je v borbah za svo- bodo in uedinjenje pridobil častne zaslu- ge. Bil je eden izmed naših najstarejših generalov. Rodil se je 1863 v stari ugledni beograjski družini. Že njegovi predniki so se borili s Karadjordjem, Vaso Čarapi- čem in drugimi junaki pri osvoboditvi Beo- grada leta 1806. Vladimir Kondić pa se je zlasti izkazal v prvi in drugi balkanski vojni, ko je bil poveljnik sloveče timoške divizije prvega pozvaja. V svetovni vojni je prav tako vodil timoško divizijo in se je z vojvodo Stepanovičem izkazal v bitki na Ceru. Potem je prešel s svojimi junaki na sremosko stran. Pomanjkanje pontonov in drugega gradiva za most je onemogoči- lo razširjenje njegovega podviga. Leta 1915 je stopil v pokoj. Imel je več visokih do- mach in tujih odlikovanj, med drugim Karadjordjevo zvezdo z meči.

V soboto 1. junija ob 20. uri telovadna akademija

V nedeljo 2. junija ob pol 16. jubilejni telovadni nastop

z razvitjem naraščajkega prapora na letnem telovadšču SOKOLA III ob Tyrševi cesti

* Smrtna nesreča polkovnika Branka Pejića. Iz Zagreba so v nedeljo prepeljali v Beograd pokojnega polkovnika Branka Pejića. Njegova smrt je v Zagrebu vzbudi- la mnogo sožalja. Branko Pejić je več let služboval v štabu IV. armijske oblasti in je zadnji čas bil zagrebski garnizionar. Pretekli petek se je peljal s člani vojske komisije iz Zagreba proti Božjakovini. V bližini Sesvetških sel je šofer dal zname- nje dvema biciklistoma, da bi se ognila. Eden izmed biciklistov je imel na kolesu veliko košaro z različnim živežem. Ko se je približal avto na kakih 20 korakov, je šofer dal biciklistoma še enkrat znak, naj se umakneta na desni rob ceste. Nenadno pa je eden izmed biciklistov zavil na sredo ceste in zaradi košare izgubil ravno- težje. Da ga ne bi povozil, je šofer zavil na levo in z silo zavril, toda avto je spodrsnil, udaril biciklista in se prevrnil v globel ob cesti, ki je dva metra globoka in štiri ši- roka. Izmed potnikov je bil najbolj nevarno ranjen polkovnik Pejić, ki je kmalu nato izdihnil. Komisija je ugotovila, da spada ta nesreča v vrsto onih, ki jih povzročajo neprevidni kolesarji. Polkovnik Pejić je v ostalem stlil svojo smrt. Tisto noč pred nesrečo je zelo slabo spal in mučno sanjal. Zjutraj je rekel gospe, da ne bo več dolgo živel. Sanjalo se mu je, da se utaplja v mehko dno in da ne more nobene stvari prav prijeti. Zelo potrj je zapustil dom, soprogo in otroke in je le nejevoljen odšel na pot. Gospa je po njegovem odhodu v petek dopoldne, čeprav je pravoslavne ve- re, prižgala svečo pri znani kapelici v za- grebskih Kamenitih vratih za pokoj duše svojega brata, ki se je svojčas tudi po- nesrečil z avtomobilom. In prav tisti čas, ko je gospa klečala pred kipom Matere Božje v Kamenitih vratih, je polkovnik Pejić umiral na livadi pri Sesvetških selih. V Zagrebu so v nedeljo spremili pokojni- ka na kolodvor vsi visoki vojaški dostoj- anstveniki z armijskim komandantom ge- neralom Nedeljkovićem na čelu. Od drage- ga tovariša se je ganjen poslovil koman- dant 35. pešpolka generalštabni polkovnik Svetozar Orlović. Branko Pejić je bil po- rodu iz Zadra in se je boril z Bosanci na fronti. Po vojni je odlično razvil svoje vo- jaške sposobnosti ter si pridobil vrsto vi- sokih odlikovanj. Star je bil šele 43 let.

* Nove pogodbene pošte. S 1. junijem bo nekaj slovenskih krajev s prostornimi okolišmi dobilo nove pogodbene, oziroma razredne pošte. Še večeraj smo poročali, da bodo odprli pogodbeno državno pošto v St. Lenartu pri Veliki Nedelji, razred- no državno pošto pa v Hajdini. Kakor nam poročajo s poštnege ravnanstva,

zaključujejo podatki o troposferi in stra- toferi in o vremenski napovedi. Dr. Reyevo »Vremenoslovje« je opremlje- no s številnimi ilustracijami, risbami in tabelami ter s primeri vremenskih kart na posebnih prilozhah. Knjižica bo v tej obliki nedvomno dosegla svoj namen: biti priročnik vsem, ki jih vremenoslovje praktično zanima.

Slovenska glasba v Sofiji. Večer sloven- ske glasbe v sofijskem radiu, ki smo ga naznanili prejšnji teden, se je vršil v če- trtek, 23. maja, s sodelovanjem dr. Drago- tina Cvetka, ki je predaval o idejnih smereh v naši glasbeni tvorbi, in sklada- telja prof. L. M. Škerjancu, ki je izva- jal nekatere slovenske klavirske skladbe. Sofijski tisk je posvetil tej novi manifestaci- ji naših kulturnih stikov zadostno pozor- nost. Najvažnejši rezultat tega večera je v tem, da sta se oba slovenska gosta domeni- la z zastopniki bolgarskih glasbenih kro- gov glede priprav za ustanovitev »Splošne zveze južnoslovenskih komponistov«. Pri- prave za to novo organizacijo bo vodilo na bolgarski strani »Sdruzbenie na Blgarski- te kompozitorie« v Sofiji, z jugoslovenske strani pa gg. prof. Škerjanec in dr. Cvetko. Zveza južnoslovenskih skladateljev naj bi prirejala festivale slovenske, hrvatske, srbske in bolgarske glasbe, skrbela za izmenična gostovanja komponistov in re- produktivnih umetnikov in tudi drugače poglajala medsebojne glasbene stike.

Predavanje prof. dr. Robiča o filozofiji vojne. V torek zvečer je priredil Dom vi- sokošolski zgoj za svoje članice predavanje prof. dr. Maksa Robiča »Obris filozofije vojne«. Predavatelj, ki je z raznimi svojimi sestavki pokazal, da dobro pozna ne samo filozofske probleme in zgodovino filozof- skega mišljenja, marveč tudi vprašanja vojskih ved, je v približno enournem pre- davanju seznanil poslušalke predvsem z idejo vojne ali z nje fenomenologijo. Pri

dobita novo državno razredno pošto še Sv. Rupert v Slovenskih gorah in Pre- žganje na Dolenjskem, šmihel pri Novem mestu pa državno razredno pošto 4. raz- reda 1. stopnje.

* 90-letnica vdove hrvatskega pisatelja Avgusta Senoa. V Zagrebu živi ena naj- uglednejših hrvatskih dam ga. Slava Se- noa, vdova velikega hrvatskega književ- nika. V petek 31. maja bo praznovala 90- letnico. Prebiva v prijazni hišici v Malino- vi ulici in je za svoja leta še izredno čila. Burni časi so seveda vplivali tudi na nje- no duševno razpoloženje, toda gospa naj- več živi spominom na svojega moža in ve zanimivo pripovedovati, kako je Av- gust Senoa po cele noči pisal svoje zna- menite romane ob skromni petrolejki. De- lal je mnogo in ga je gospa večkrat na- šla močno izčrpanega. Po hudem potresu, ki je leta 1880, precej razrušil Zagreb, se je Avgust Senoa pri nekem komisijskem ogledu prehladil in je potem stalno bole- hal. Lani je blaga mati izgubila še svoje- ga prvorojenca Branka, ki je takisto le- po obogatil hrvatsko znanost in književ- nost.

* Sola arhitekta Plečnika v Splitu. Ka- kor beleži spitsko »Novo Dobro«, je v po- nedeljek priseljo v Split 15 študentov ljubljanske tehnične fakultete, učencev arh. prof. Plečnika. Vodi jih Plečnikov asistent inž. arh. Janez Valentincič, med- tem ko je prof. Plečnik sam bil zadržan v Ljubljani. Ljubljanski študentje so bili že v Sarajevu, Mostarju, Dubrovniku, Korčuli in na Hvaru in so si povsod ogled- ali kulturno-zgodovinske znamenitosti. V Splitu jih je vodil konservator dr. Lju- bo Karaman, nakar so pohiteli še v Tro- gir, Solin in na Klis. Danes odpotujejo

v Šibenik, nato nadaljujejo pot preko Bio- grada na Rab. Preko Sušaka se vrnejo v Ljubljano.

* Diplomirani so bili na pravni fakul- teti univerze v Ljubljani gg. Vincenci Butala iz Starega trga pri Črnomlju, Josip Vlach, Aleš Zoraga, Matjanko Dolenc, Franc Grimsčič, vsi iz Ljub- ljane, in g. Ivan Zver iz Nedelice v Prekmurju. — Čestitamo!

O PREHRANI

Kontrola izdelkov hranilnih sredstev ni povsod na višini. Pri domači mlečni otroški moki »BRACO« kontrolirajo izdelovanje zdravnik-specialist za otroške bolezni na vseučiliški kliniki, dva inženjerja kemije, specializirana za živežne potrebščine in mojster specializiran za otroško prehrano. Torej stoodstotna garancija.

* Pomorsko trgovsko akademijo v Ba- kru so dovršili tile Slovenci: Hrvat Josip (Jesenice), Juvanc Marijan (Celje), Lesjak Viktor (Ljubljana), Paternost Stojan (Ljubljana), Stroj Nikolaj (Lesce) in Va- ljavec Rudolf (Ljubljana).

Pri zaprtju in motnjah v prebavi vz- emite zjutraj na prazen želodec kozarec navadne Franc Jožefove grenčice.

* Za izlet SPD v Boinj in na Komno sprejema društvena pisarna na Aleksan- drovi cesti 4/I prijave do vključno četrta dne 30. maja t. l. Odhod z avtobusom iz Ljubljane v soboto dne 1. ju- nija ob 15. uri izpred evangeličanske cerk- ve, prihod k Savici ob 18. uri, prihod v Dom SPD na Komni ob 21. uri, v nedeljo dne 2. junija izleti proti Bogatinskemu sedlu, popoldne izlet k Črnuemu jezeru in sestoč čez Komarč v Zlatograd, odhod iz Zlatograda ob 19. uri, prihod v Ljubljano ob 22. uri. Planinci, izrabite ugodno priliko ter se udeležite izleta v Boinj. (—)

* Pred praznikom šmarnih pevecv. Smartno pri Litiji je po vsej naši bano- vini poznano kot rodna vas vrlih in od-ličnih pevcev. V Smartnu so prepevali že davno pred obstojem sedanega pevskega društva »Zvona«. Iz kronike šmarnskega »Zvona« sta posebno znana nadučitelj skladatelj Fr. Ser. Adamič in Ivan Bartl. V nedeljo, 9. junija, bo proslavil »Zvon« zlati jubilej svojega obstoja. Šmarčani se s svojimi Zvonasi vred pripravljajo na čim prislejšno proslavo pomembnega jubileja. Odbor »Zvona« vabi k prsetu proslave vse slovenske pevce. Prav ta prireditelj sredi poletja v idiličnem

tem se je naslanjal v glavnem na Klause- vitza, vendar je skušal utemeljiti tudi ne- kaj lastnih tez, zlasti glede odnosa vojne in svetovnega nazora. Predavanje prof. dr. Robiča je pri nas menda prvi poizkus te vrste in bi bilo vredno, da bi izšlo v kateri kulturni reviji ter tako postalo dostopno širšemu krogu izobražencev.

Razstava velikih zgodovinskih slik za bansko palačo. V soboto ob 11.15 bo otvor-jena razstava velikih zgodovinskih slik, ki jih je akad. slikar A. G. Kos izvršil za okrasitev hodnikov pred lastnostno dvora- no v banski palači. Kakor znano, je lansko leto žirija podelila Kosovim osnutkom prvo nagrado. Na temelju te odločitve je bila g. Kosu naročena izdelava teh slik v predpisani velikosti. Obe glavni sliki, ka- kor tudi vmesne dekorativne polnitve in cela vrsta pripravljalnih študij in skic bo- do od sobote razstavljene v Jakopičevem paviljonu, kjer bodo z njimi napolnjene vse tri glavne razstavne dvorane.

Na benediški Biennali je minule dni po- sebna komisija razdelila letošnje umetni- ške nagrade. Izmed tujcev so bili posebno pohvaljeni: nemška kiparja Arno Breker in Wolf Wilrich in slikar Schmitz-Wieden- bruck, madžarska slikarja Aba-Novak in Stefan Szonyi, švicarja Jakob Probst in Alexandre Blanchet, španca Jose Clara in Daniel Vazquez-Diaz, skupna pohvala pa je bila izrečena umetnikom, ki so razsta- vili v paviljonih Jugoslavije, Rumu- nije, Grčije in Češko-moravskega protektora- ta, »kjer so zastopani pomembni, naj- večje hvale vredni umetniki.« Razdeljenj je bilo za 110 tisoč lir nagrad. Prvo je pre- jel Madžar Viljem Aba-Novak iz Budimpe- šte, nadaljuje pa Arno Breker iz Berlina, Felice Carena iz Firenze, Guido Galetti iz Genova, Maurice Brocas iz Bruslja in Mar- cello Boglione iz Turina. Prvo in drugo na- gradbo je ustanovil Mussolini, ostale pa ita- lijanska mesta (Benetke, Genova) in grof Volpi di Misurata.

LUISE RAINER v prekrasni filmski umetnosti

Dramatska šola

Sijajen film o čarobnem življenjskem snu neštevilnih lepih deklet, ki so prepričane o tem, da so rojene za to, da postanejo slavne filmske zvezdnice!

KINO UNION, tel. 22-21. Ob 16., 19. in 21.

Višek senzacije POSLEDNJI GANGSTER

KINO MATICA — tel. 21-24 E. G. Robinson v napetih pustolovčinah in pre- tresljivi drami, ki se odigrava deloma v Sing-Singu. — Ob 16., 19. in 21. uri.

BANDITI PRERIJE

KINO SLOGA, tel. 27-30
Danes ob 16., 19., in 21. uri

BUCK JONES, nekronani kralj divjega zapada, v vrtincu najnapetjših borb za spoštovanje zakona z zloglasnimi zločinci.

Smartnu naj bo povod za pevsko pobra- timijo. Ob času, ko reglajo drugod stroj- nice in hrume topovi, naj se čuje preko naših trat in livad pomirujoča pesem. Na svoj pevski praznik opozarjajo Šmarčani vsa društva in jih prosijo, da rezervirajo 9. junij za to prireditev. Zveze z vlaki so ugodne.

* Novi grobovi. V Zagorju ob Savi je umrla ga. Antonija Hočevarjeva. Zadnji pot bo nastopila danes ob 17. — V Ljub- ljani je umrla gospa Jožica Švabova, so- proga lastnika brivskega salona, stara še 22 let. Zapustila je soprogo nežno hčer- kico. Pogreb bo jutri ob 16. iz mrtvašnice na viškem pokopališču. — V Cirkovcah na Dravskem polju je umrl ugledni posestnik, gostilničar in trgovec g. Ivan Korže. Po- kopali ga bodo v soboto ob 10. — Pokoj- nim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* Letovanje v Kraljevič. Dečji dom Franje Tavčarjeve v Kraljeviču bo dne 10. junija 1940 odprt za goste-člane, če se jih prijavi zadostno število. Penzija znaša 40 din dnevno za odraslo osebo, za otroke do 6. leta 18 din, od 6. do 14. leta pa 23 din dnevno. Občinska taksa 3 din dnevno za osebo. Prosimo čim prejšnje prijave ustmeno ali pismeno. Od 10. ju- lila dalje bo dom na razpolago za dekl- ško kolonijo brez odraslih. Naslov: Kolo jugoslovenskih sester. Ljubljana. Gospo- ska ulica 12 (dvorišče).

* Javna dela v banovini Hrvatski so se pričela izvajati na raznih cestah, ob re- nih nasipih in pri oskrbovanju posamez- nih krajev z dobro pitno vodo. Za vsa ta dela je letos namenjenih blizu 400 milio- nov dinarjev. V načrtu je tudi zgraditev nove banske palače. Proračun banovine Hrvatske pooblašča bana, da najame po- sojilo 50 milijonov dinarjev v ta namen. Ali bo ban dr. Subašič s tem denarjem nakupil in preuredil nekatera stara poslop- ja v gornjem mestu, da bodo vsi banški uradi skupaj, ali pa bo začel graditi novo bansko palačo v novem delu Zagreba, še ni znano. Gotovo pa se bo ban tudi o tem kmalu odločil, ker banska oblast nima za- dosti in primernih uradnih prostorov. Strokovnjaki sodijo, da bo vendarle najbo- lje, če še ostanejo vsi upravni oddelki banske oblasti v zgodovinskem gornjem mestu, medtem ko naj bi se vsi strokovni oddelki preselili v veliko novo banovinski palačo v novem delu mesta.

* Razkrinkana družba izsiljevalcev v Zagrebu. Poročali smo nedavno, da je ne- ka gospa Ida Schwarzova prijavila za- grebski policijski ruskega emigranta Borisa Viktorja Nečiporenka, češ da ji je odne- sel dragotino. Pri zaslišanju na policiji se je izkazalo, da sta Schwarzova in njen najemnik Nečiporenko živele v čudnih prijateljskih odnosih. Policija je zadevo izročila sodišču. Zdej pa je nastopila no- va afera. Zagrebski pustolovec Dušan Teo- dorović je s policijskim agentom Mila- nom Mitićem izdelal načrt, kako to izsi- lil od Nečiporenka primerno vsoto denar- ja. Detektiv Mitić je zvalil Nečiporenka v neko kavarno in mu objubil, da ga za tri tisočake spravi nekam, da ga ne bodo nikjer več našli. Detektiv v sosednjem separaju kavame »Zrinjevac« pa so pri- skušavali razgovoru. Takoj nato je bil Milan Mitić aretiran. Dušan Teodorović se je kmalu nato sam javil policiji. Pre- iskava je dognala, da so v Zagrebu tvorili izsiljevalno družbo Mitić, Teodorović ter neki Krizman in Ivanuš. Izvrševali so pri starejših damah nekatere »uradne preiskave« in nato ponujali za primerno nagrado svojo naklonjenost in pripravlje- nost, da ne bodo ničesar prijavili policiji. Policija prejema sedaj razne nove prijave o njihovem početju.

* Aretacija nevarnega vlomilca. V Novi Gradski so prijeli znanega zagrebskega vlomilca, bivšega bančnega uradnika Mio- draga Novakovića. Osumljen je, da je ne- davno vlomil v blaginjo tvrde »Jugo- češka« v Boškovičevi ulici v Zagrebu in odnesel 190.000 din. Novakovića so že pri- peljali v Zagreb.

* Vpričo družbe ubit. V vinskih gorah Golem brdu pri Virovitici se je v nedeljo ponoči izvršil grd zločin. 30letni delavec Franjo Viljevac se je okoli 22. ure vračal z ženo in tremi otroki od svojega prija- telja Matije Petkovića. Ko je stopil mimo zidanice, posestnika Josipa Mikića, se je spotaknil ob vejevju, ki ga je bil Mikić tam naložil, da bi zabranil prehod. Vilje- vac se je razjezil in začel Mikića prekli- nčati. Mikić in njegov 17letni sin sta te- dajci planila nad Viljevca. Ta se je sicer pogljal v beg, toda napadalec sta ga do- hitela in mu zadala s sekirama po vsem životu hude poškodbe. Ko je Viljevac le- žal mrtev, sta ga nasilnika razmesarila z nekaterimi udarci vpričo žene in otrok.

* Do 1. junija je še čas, da po dopisnici naročite na naslov Boris Fakin. Ljubljana- Vič, meščanska šola, knjigo »Blazni Kro- nos 40«, zbirko satiričnih risb Nikolaja Pirnata in satiričnih sonetov Igorja Tor- karja, da jo dobite po izjemni ceni 40 din za vezan izvod. Knjiga izide v nekaj dneh in bo na knjižnem trgu na razpolago po 45 din. Delo obeta biti redek dožodek v naši literarni in umetniški kulturi, zato ne sme noben ljubitelj lepe knjižice ostati brez »Blaznega Kronosa 40«.

* Ženino maščevanje. Iz vasi Popovca v bjelovarskem okraju poročajo o hudi dru- žinski žaligri. Kmet Jovan Kosier se je

že dalje časa slabo razumel s svojo ženo Draginjo. Žena je trdila, da se Jovan več- krat napije, nakar pretepa njo in hčerko. Zaradi tega je skovala maščevalni načrt, da se reši moža. Ko je Jovan nedavno vi- njen lege in zaspal, ga je skušala žena s hčerkinjo pomočjo zadaviti. Toda Jovan se je zbudil. V strahu pred njegovim mašče- vanjem je Draginja segla po loncu s krom- pom, ki ga je zila na moža. Dobil je strašne opekline po vratu in prsih. Prepe- ljali so ga v bolnišnico v Bjelovaru, ženo pa izročili sodišču.

Iz Ljubljane

u— Narčni dan Jadranske straže. Požrtvovalna ženska sekcija Jadranske straže v Ljubljani tudi letos ni pozabila na slovensko mladino in je v soboto 18. t. m. priredila v Ljubljani zanj narčni dan. Kljub težkim gospodarskim razmeram se je pokazalo, kaj zmore tudi najmanjša žrtev po geslu »Zrno do zrna pogaca«. Z dinariki se je nabralo 5.643.50 din, ki bodo v počitniških mesecih osrečili mnoga naša- ga otroka in mu zboljšali zrahljano zdravje v obmorski koloniji, kamor jih bo ženska sekcija Jadranske straže poslala iz vseh predelov Slovenije. V nesebični ljubezni do otroka so plemeniti prizadevanja naših go- spa in gospičin naletela med občinstvom na popolno razumevanje, ki je vredno vse- ga priznanja in pohvale.

MOSKE SRAJCE PO MERI
Alojzj Potrat — prej
JOS. KUNC & Co.
Ljubljana, Miklošičeva cesta 32.

u— JNAK »Edinstvo«. Drevi ob 20. bo članski sestanek s predavanjem g. kape- tana v p. Sturmata. Tema predavanja: »Idealistični in materialistični svetovni na- zori. Udeležba je za vse člane obvezna, ostali so vabljeni! Predsednik.

u— Darovi Rdečemu križu. Pisarna od- vetnika gospoda dr. Lulika je izročila iz neke poravnave din 100, pisarna odvetni- ka gospoda dr. Fetičica pa iz poravnave D/M din 200. Iskrena hvala.

Smučarji, turisti in sportniki!

Uporabljajte dr. KMETOVO MAZILLO IN OLJE ZA SONCEJE. — Dobi se povsod. Zaloga: Lekarna dr. St. Kmet, Ljubljana, Tyrševa cesta.

u— Ljubitelji dobre kapljice in kole- sarji. Dne 25. t. m. so se vthotapili ne- znani ljubitelji dobre kapljice v klet hiše št. 15. na Kongresnem trgu, s silo zlomili in odtrgali ključavnico ter odnesli lepo število steklenic samega izbranega vina in likerjev. Ker se jim je očividno zazle- lo ukradeni vino premočno, so malce pre- iskali in preresetali še drvarnico dr. Sou- vana in mu odnesli 5 steklenic kisle vode. S koleksi. ki je bilo prisposobljeno pred trgo- vino Gerbec na Gosposvetski cesti, je dne 21. t. m. mimoidoči rokomavah ukradel zavitek z naslednjo vsebino: 2 mali fla- nelasti rjuhi, 2 beli blazini z monogram- om L. H., moške dolge spodnje hlače z monogramom G. H., nekaj ženskega perila in 2 brisači z monogramom H. Lastnik je oškodovan za več sto dinarjev. — Če že ni prilike, da bi odpejal kolo, se zado- voli tat tudi z dinamovetliko, ki jo prav tako lahko spravi v denar. Tako je izgi- nila Srečka Plešku dne 24. maja v kinu Kodeljevo s koleksi 250 din vredna kom- pletna dinamovetlika znamke »Riemer«. Dinamovetlika iste znamke pa je bila 27. t. m. ukradena z dvorišča Nabavljalne zadruge na Masarykovi cesti Stojanu Šu- bicu.

Bramorje in voluharje

uniči preizkušeno sredstvo
BRAMORIN.
Navodila v drogeriji KANC — Ljubljana, Židovska 1.

u— Otrok podlegel opeklinam. V torek zvečer so pripeljali v bolnišnico Štefko Zalokarjevo, komaj leto dni staro hčerko posestnika iz Lukovice. Otrok se je igral v kuhinji pa je s štedilnika zvrnil nase lonec kropa in se silno opeklo po vsem životu. Kljub najsrbnejši negi zdravni- kov je nesrečna ranjenka po nekaj urah trpljenja podlegla opeklinam.

u— Kup nesreč. Včeraj so pripeljali na kirurški oddelk krošnjarjevo ženo Mari- jo Pirihovo iz okolice Skofje Loke. Padla je s koleksi in se nevarno ranila na čelu. Iz moravške okolice je moral v bolnišnico 13letni solar Janez Roter iz Laz. Bil je s tovariši na izletu pa ga je v gozdu pičil gad. Na voznika Janeza Kranjca iz Loga pri Brezovici se je zvalil težek hloč, ki mu je zlomil ob nogi, posestnika Mateja Zakrajška z Blok pa je podri konj in mu prizadejal težke poškodbe na glavi. Z mo- tornega koleksi je padel 27letni mesar Stanko Kovač iz Domžal in se hudo po- tolkel po životu in po nogah.

Preden se vojska umakne

Predn je nizozemska vojska kapitulirala, so v Amsterdamu zažgali ogromna skladišča petroleja, da ne bi se jih polastili prodirajoči Nemci

Z letalom izpred obličja smrti

Prigoda francoskega letalca na zapadnem bojišču

Francoski listi so polni neverjetnih, toda resničnih prilog, ki jih doživljajo posamezniki v tej čudni vojni, ki je postavila na glavo dosedaj veljavna načela in pravila vojaške taktike in strategije.

Francoski lovec tipa »Devoitine«, ki je v boju z nasprotnikom iztrošil vse svoje gorivo, se je moral spustiti na zemljo. Pilotu je bil kraj popolnoma neznan in ni vedel niti tega, da-li je pristal za lastno ali za sovražno bojno črto. Ne daleč od kraja pristanka je letalec zagledal velikanski kozolec ter je s poslednjimi kapljami bencina privlekel letalo v zavetje. Pokril ga je kolikor mogoče s slamo in s senom, nato pa je odšel v bližnjo vas, da bi poizvedel, kje je in da-li je rešitev letala možna.

V bližnji vasi, kamor se je približal z vso opreznostjo, je našel se nekoliko prebivalcev, ki pa so mu nujno svetovali, naj se skrije, ker so skozi vas pred kratkim dirjale motorizirane čete sovražnika. Letalec je pobral na tleh ležečo angleško puško in raztreseno municijo, ter odšel v smeri, kamor so se oddaljili sovražniki. Vsa pot je bila posejana z ostanki, ki označujejo pot umikajoče se vojske. K sreči je odkril v nekem skednju staro avtoto »Citroen«, ki pa je bil neuporaben. Po podrobnem preiskovanju se je izkazalo, da je okvara samo malenkostna in letalec kot izvrsten mehanik je kaj kmalu popravil vozilo. V skednju je našel tudi posodo bencina, nakar se je takoj opravičil s popravilnim vozilom v smeri, ki so mu jo kazali sledovi umikajočih se angleških čet.

Po polurni brzi vožnji je zagledal v daljavi, da je cesta zasedena in zagrabljena. Izstopil je in se po trebuhu plazil v bližnjo pregrado. Ko je čul znane francoske glasove, je poklical vojake. Prišli so in ga zgrabili. Strogo so ga zasliševali, nato pa so ga odvedli pred častnika. Ta je ugotovil, da ne gre za sovražnega padalca, marveč za francoskega letalca in je storil vse potrebno, da se reši dragoceno letalo. Takoj je dal na razpolago tovorni avto z dovoljno količino bencina, dodal letalcu nekoliko vajakov v pomoč in z navodilom, naj moža

Vrnil se je na Angleško

General Ironside, šef angleškega glavnega stana se je vrnil na Angleško, kjer organizira odpor proti morebitnim nemškim napadom na Anglijo

MICHEL ZEVACO:

Don Juan

ROMAN.

Klotar torej ni mogel niti pričeti. Zamislil se je.

»Po kaj sem torej prišel?« se je vprašal.

In čudno: tisti mah, ko si je zadal to vprašanje, je nehal misliti na namestnikovo rakev, na železno skrinjico in na orodje, ki bi ga moral imeti, da bi vzdignil ploščo...

Ne da bi se le količkaj zavzel nad tem preskokom misli, je v duhu zagledal pred seboj papir z izpovedbama done Silvie in Jakoba Aubriota.

In že si je dal odgovor na to, kar je bil vprašal. »Preprosta reč: prišel sem, ker sem bil pokli-

can...« Komaj je bil to izrekel, se je začel iz parka zamolkel hrup ljudi, ki so tekali sem ter tja, in pri tajejega glasu, ki je dajal povelja... Nazadnje je pretrgal tišino ženski glas, ki je obupno zaklical v temno noč:

»Klotar! Klotar! Klotar!«

»Evo me!« je z nečloveškim glasom kriknil Klotar de Ponthus.

Tisti izmed služkinj, ki ji je Leonora najbolj zaupala, je bilo ime Dominika. Bila je Španka. V Parizu, kjer je živel nekaj let, je bila zvedela, da se je naselil v Arronškem dvorcu don Sancho

125

de Ulloa. Ponudila se mu je bila ter si z dobrim vedenjem in sklicevanjem na svoj španski rod pridobila njegovo in Leonorino zaupanje.

Bila je temnolaska svojih tridesetih let, ognjevitih oči in mršave, žilave postave. Po telesnem dojmu bi jo bil človek uvrstil med zaljubljene nature; v nrvnem oziru bi bila utegnila ostati vse svoje žive dni neškodljiva, da je ni nikoli napadla izkušnja.

V Leonorino nesrečo se je Dominika po mnogih pustolovščinah, v ki so bile razcefrane njeno čednost na vse vetrove, strahovito zatelebala v vojaško uniformo.

Ta uniforma je spadala k helebardijski stotnji straže v Templu. Dominika se ji je predala na prvi pogled; krepka postava, rožnati obraz, košati brki in široka pleča njegovega nosilca — vse to jo je docela zmešalo.

Vrlemu fantu, ki si je tako naglo osvojil njeno srce, je bilo ime Šimen Žeja.

To ime je bilo povsem zaslužno. Tako pogosto si je gasil žejo v vseh beznah okrog Louvra, da mu je plača komaj zadostovala. Šimen je bil na glasu, da je dokaj slab plačnik.

Tedaj je prišla ljubezenska idila z Dominiko; začela se je v krčmi, kjer je neustrašni Šimen Žeja nekega dne, ko ni imel prebite pare, junaško prenašal psovke razjarjenega krčmarja... Dominika je plačala njegov zapitek!

Takisto je bilo naslednji dan...

Dominika je plačevala in plačevala; gasila je Šimnov žejo tolikanj požrtvovalno, da tudi njen

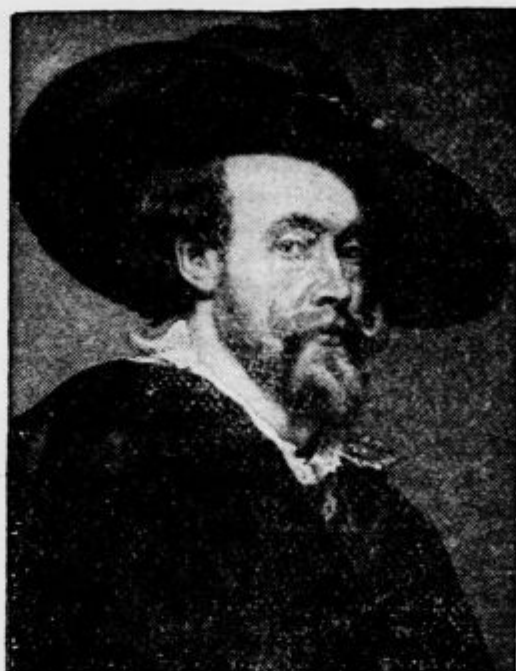
Tretji otrok

princese Julijane

Holandska prestolonaslednica Julijana pričakuje, kakor vemo, tretjega otroka. Rodil se bo na nekem posestvu grofice Athlonske v Sussexu.

Grof, ki je pred kratkim odpotoval v Kanado, da bi nastopil tam mesto kot generalni guverner, je sorodnik holandske rodbine in je kraljici, kakor tudi njeni hčeri dal na razpolago svoje posestvo. Otroci bo imel kar tri državljanstva, in sicer, samo ob sebi umevno, holandsko, potem švicarsko, ker so vsi člani rodbine Oranijevev meščani ženeve, ter britsko, ki pripade avtomatično vsakemu otroku, ki se rodi na britskih tleh.

Rubensova tristoletnica

Danes pred 300 leti je umrl v Anversu znani slikar Peter Pavel Rubens, najznamenitejši umetnik tkzv. »brabantske šole« v Flan-driji. Kakor v umetnosti, tako mu je bila tudi v življenju naklonjena izredna sreča

Zajet padalec na Irskem

Pravda pred sodiščem v Dublinu

»Associated Press« poroča: Pred sodiščem v Dublinu so te dni obravnavali slučaj nekega nemškega padalca na irskem ozemlju. To sodišče ima že nad teden dni zaprega Stephena Helda, uradnika neke irske trgovske firme, pri katerem so našli dokaze, ki ga hudo obremenjujejo zaradi veleizdaje. Pri tem človeku so našli tudi padalo, s katerim se je nemški padalec spustil na irsko ozemlje.

Obtožene pravdi, da so najdeni predmeti last nekega tujca, z imenom Heinrich Brandy, ki je pri njem najel sobo dne 19.

maja. Med najdenimi predmeti se nahaja 20.000 dolarjev gotovine, radio prejemnik, čepica nemškega padalca in torba za listine, v kateri so odkrili vojaške informacije o irskih pristaniščih, cestah, mostovih, aerodromih ter o razvrstitvi irskih obrambnih oddelkov.

Obtožene se zagovarja, da ni imel niti pojma o stvarih, s katerimi se bavi njegov najemnik. Navzlic temu so oblasti aretirale tako najemodajalca kakor najemnika in zdaj se morata oba zagovarjati pred sodiščem zaradi veleizdaje.

Miniaturne križarke

Novi nemški in angleški brzi čolni, ki vozijo s hitrostjo do 100 km na uro

Baselska »Nationalzeitung« objavlja podatke o nemških brzih čolnih, ki so prave male križarke s tonažo 400 do 600 ton. Akcijski radij teh ladij je majhen. Kadar se napotijo izven domačih vod, jih zaradi oskrbovanja spremljajo posebne ladje, ki vozijo strelivo, gorivo in živež. Brzina teh čolnov znaša 80 do 90 km na uro. Ladje so oborožene s topovi malega in srednjega tipa proti napadom iz zraka ter imajo tudi vsaka po dve do štiri cevi za lansiranje torpedov, dalje žaromete in naprave za umetno meglo.

V zadnjem času je tudi britska mornarica začela graditi podobne ladje, ki pa se v pogledu velikosti ločijo od nemških. To-

Če še ne veš, zdaj izveš:

da je angleško poslaništvo v Rimu državljnanom britskega imperija svetovalo, naj zapustijo Italijo;

da vozi Simplonski ekspres zdaj samo od Milana do Carigrada;

da so se na varšavskih ulicah pojavili na prvem mestu nemški napisi in šele pod njimi nazivi ulic v poljščini;

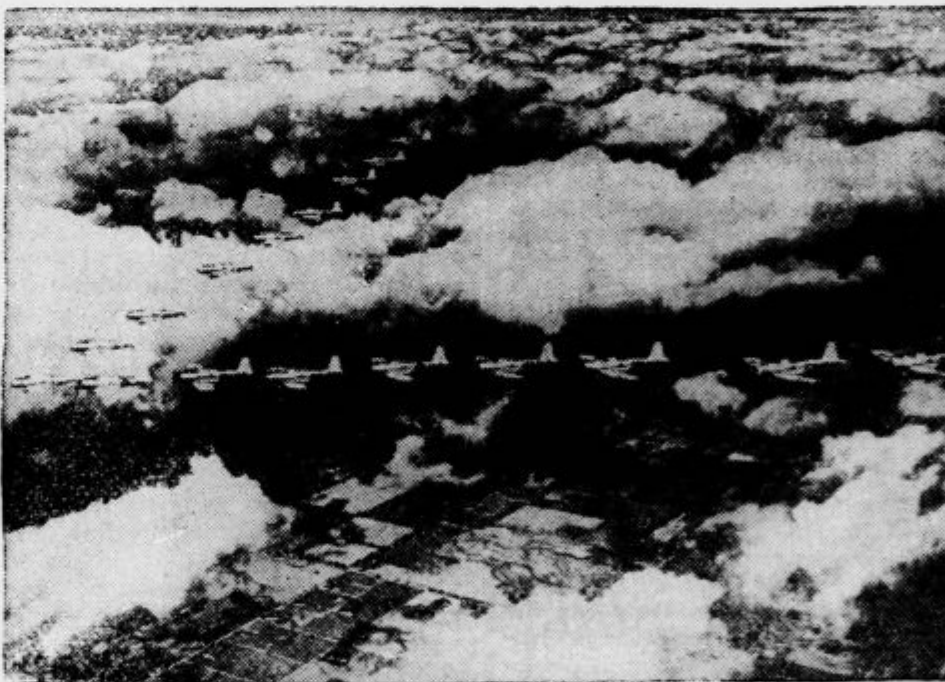
da je posebni delegat angleške vlade, sir Stafford Cripps z letalom odletel v Moskvu;

da je podružnica Reuterjeve agencije v Rimu odpovedala svoje poslovne prostore;

da je Aleksandrija v vojni pripravljena; da je francoska mornarica koncentrirana pri Cipru;

da so izdale egiptске oblasti ukaz, da morajo biti vsi objekti v Egiptu zatemnjeni dnevno od 9. ure zvečer do 5. ure zjutraj.

Pod kalifornijskim nebom

Polet ameriških bombnikov

zaslužek ni več zadostoval. Da si ohrani ljubezen hrabrega Šimna, pa bi bila rade volje zapisala dušo peklensčcu.

Peklenšček se ji je kmalu prikazal v osebi grofa de Loraydana. Skratka, Dominika je postala Loraydanova plačana vohunka.

Tisto noč je imela nalogo vzdigniti Leonoro iz postelje in jo zvabiti v park, kakor hitro dobi znamenje, da je trenutek prišel.

Samo nekaj bi utegnili pripraviti dono Leonoro, da bi se oblekla, zapustila svojo sobo in šla sredi noči v park,« je premišljevala Dominika.

»Samo nekaj...«

Ob preštavanju desetih zlatnikov, ki jih je bila dobila kot naprejščino na celotno ceno svojega izdajstva, ji je to sredstvo takoj prišlo na misel. Začela je znamenje...

Koliko je bila ura? Blizu ene po polnoči. Dominika je stopila v sobo, kjer je spala Leonora, in jo zbudila.

»Kaj se godi?« je Leonora strahoma vprašala, ko je videla njen prepadeni obraz.

»Oh, gospodična, velika nesreča...«

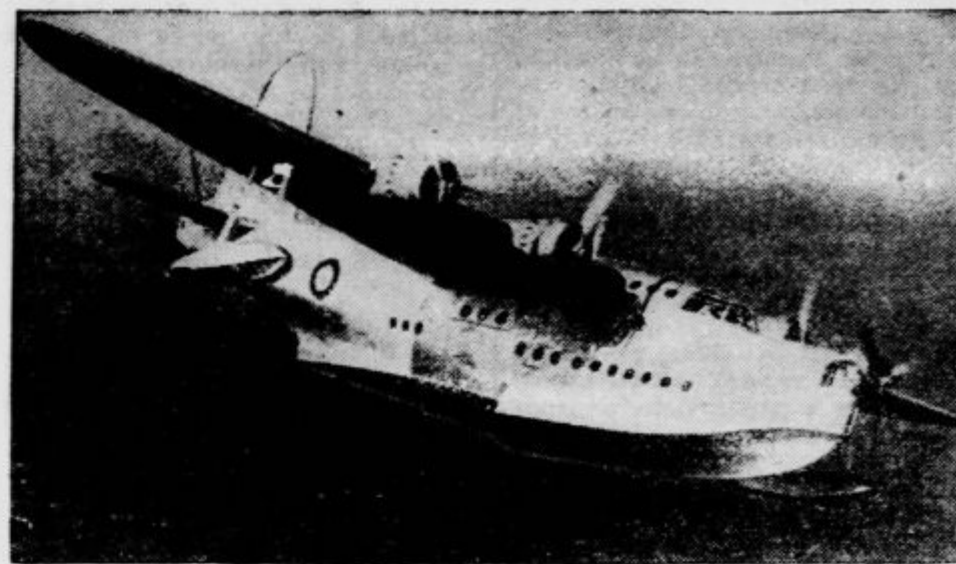
»Kakšna nesreča? A prav imaš, na kaj drugega naj se pripravim? Govori, kakšna nesreča...?«

»Ranjen je! Nevarno ranjen! Kako in od koga, ne vem. In kaj je delal v parku ob tej nočni uri, takisto ne vem... Spodaj leži, pod neko lipo, kakor je dolg in širok... Slišala sem njegovo ječanje in šla pogledat...«

»Tak kdo, Dominika? Kdo?«

»Prehudo je ranjen, da bi mogel iti do hiše. Oh,

Leteča trdnjava

V sedanjih borbah na zapadu sodeluje na tisoče letal. Angleži uporabljajo v teh bojih tudi »leteče trdnjave« kakršne prikazuje ta slika

Skozi opustošeno deželo

Poročevalec ameriške agencije opisuje, kaj je videl na zapadnem bojišču

Dopisnik United Press, ki zasleduje boje pri nemški armadi na zapadni fronti, opisuje vožnjo, ki se je udeležil z drugimi novinarji skozi belgijsko ozemlje. Na tej poti so srečavali vsepovsod neskončne kolone trena in ojačenj in teh kolon, kolikor je bilo videti, zavezniška letala niso motila.

Na mnogih mestih je bilo videti sledove srditih bojev, ki spremljajo nemški pohod in angleški umik. Tako je bilo mesto Ath delno razdejano, večino njegovih mostov so pogrnili v zrak. Malo pred tem krajem so ležali na cesti zapušeni, razbiti bojni vozovi, poleg njih ubiti konji in francoski vojni material, ki je postal na umiku žrtev nemških bombnih napadov. To so bili sle-

dovi besnega boja, ki se je odigral v nedeljo med nemškimi, francoskimi in angleškimi tanki. V nenavadnem nasprotju s temi strašnimi vojnimi podobami so bila pokojna polja na levi in desni od ceste, ki niso bila niti najmanj prizadeta, in krave, ki so se po travnikih nemoteno pasle. V kraje, mimo katerih je vojna vihra že šla, se prebivalstvo vrača in po vsem videzu ne verjame, da se bo vojna še enkrat vrnila nad njihove krove. Nasmeh je na njihovih ustnicah videti zelo redko, toda na delo se vračajo z zagrizeno odločnostjo in poskušajo nadaljevati svoje prejšnje življenje. V razdejanj vseh mešajo že cement za popravila, bele zastavice, ki so visele med nemškim pohodom iz oken, so sneli in otroci se že igrajo na zapuščenih topovih.

Na tej vožnji smo videli razločno, zaključuje poročevalec svoj opis, kako preskakuje bliskovita vojna ozemlja cele milje daleč in jih pušča nepoškodovana za seboj, da se potem v kakšnem kraju, ki so ga branili, tem strašneje razbesni.

Zanimivosti

Zakaj giblje kača jezik in z njim slika? To ima zanjo velik pomen, kajti s koncem jezika sprejema ta žival zvočne vtise.

Zlata ribica je sama na sebi riba, ki izliva iz toplih voda. Navzlic temu ni poginila, ko so jo pri nekem znanstvenem poskusu ohladili na 150 stopinj pod ničlo. Ko so jo počasi spet otajali, je znova oživila in na njej ni bilo opaziti nobene okvare.

Eden najbolj lenih snubcev v živalskem svetu je avstralski lenivec. Samec sede na kakšno vejo in se joče toliko časa, da pride kakšna samica in ga potolaži.

Ljudje s pesimističnim svetovnim nazorom so skoraj vedno mršavi, in sicer zavoljo tega, ker so jim neke žleze odpovedale delo. Potemtakem bi lahko rekli, da je pesimizem zadeva žlez.

ANEKDOTA

Republika Genova se je bila zamerila francoskemu kralju Ludoviku XIV., ki je zato zahteval naj pride sam dož, poglavar republike, s štirimi člani državnega sveta in se mu oprost.

Dož je prispel v vsem sijaju, ki ga je zmogla Genova. Ko ga je v versajskem, od zlata bleščečem se gradu nekdo vprašal, kaj se mu vidi tu najbolj občudovanja vredno, je odgovoril s ponosom in dostojanstvom: »Da me vidite tukaj!«

VSAK DAN ENA

»Ali vam je zdravilo zoper revmatizem, ki sem vam ga dala, kaj pomagalo?«
»Niti najmanj ne.«
»Meni tudi ne.«

(»College Humore«)

Vojni ukrepi v Franciji

Velike omejitve svobodnega gibanja — Prepovedano naračanje uniform — Manjši obseg listov

Pariz, 24. maja. Danes je vlada objavila odlok vrhovnega poveljnika pariškega vojnega okrožja, da imajo varnostna oblastva pravico in dolžnost izgnati iz seinskega departmaja vsakega inozemca sploh in tudi vsakega Francoza, katerega dejanje in nehanje bi ne bi bilo v skladu z varnostjo države. Obenem je pariška policija izvedla obširno racijo pod osebnim nadzorom policijskega prefekta Langerona. Zadnji teden je po-drobno preiskala več kot 2000 lokalov. Preko 62.000 oseb je bilo pri tej priliki legitimiranih. 334 prijetih inozemcev so takoj odpotali v koncentracijska taborišča. K zimskega dirkališča, ki je določeno za interniranje nemške državljanke, čisto prihajajo ljudje s kovčki, paketi in zaviti, hote predati interniranim perilo in razne druge predmete. Sestanki z internirankami pa niso dovoljeni in nihče nima do-stopa v notranjost dirkališča. Nekateri posetniki sprašujejo po svojih, znankah in prijateljih, toda straža jim daje ste-reotipne odgovore: »Mi smo samo straž-niki in ne vemo ničesar. Lahko prevza-memo pošiljko, da jo pregledamo in izro-čimo naslovniku, ako je še tu. Če je ni več, bo dobila predmete kaka druga potrebna interniranka.«

Poličjski prefekt je danes izdal odlok glede vojaških uniform zavezniških vojsk, ki so si jih nekateri naračali pri pariških krojačih. Poslej smejo krojaške delavnice izdelovati obleke le onim osebam, ki ne-sporno dokažejo, da pripadajo eni izmed zavezniških armad. Pokazalo se je namreč, da so mnogi neopravičeno nosili vojaške uniforme, da bi bili s tem deležni raznih prednosti, ki jih imajo vojniki povsod v javnem življenju Francije, zlasti pa na prometnih sredstvih. Krojaške delavnice morajo poslej voditi točen spisek oseb, ki so pri njih naročile vojaške uniforme. Za vsak posamezen slučaj je treba vpisati osebo, podatke kupca ali naročnika ter njegov vojaški čin.

Varnostna oblast je aretirala šest delav-cov neke tovarne v okolici Pariza, ki je zaposlena s izdelovanjem predmetov, po-trebnih za obrambo države. Aretirana se-siorica je baje izvajala sabotažo v tovarni.

Vsi so predani vojaškemu sodišču. Za sa-botažo predvideva vojni zakon smrtno ka-zen.

Uradni list francoske vlade »Journal officiel« je te dni objavil nov vladni odlok glede potovanja po Franciji. Dovoljenje za prehod iz enega okrožja v drugo do-be samo oni, ki navedejo važen poslovni ali rodbinski razlog za potovanje. Kdor bi na-vedel neresnične razloge, bo moral plačati visoko globo. Kogar oblasti zasačijo brez dovoljenja prehoda ali bivanja v dotičnem okrožju, ga bodo takoj izgnale, tujce pa pošljejo v koncentracijsko taborišče.

Prošlo noč se je pripetil na vzhodnem kolodvoru nekoliko komičen incident, ki je povzročil precej vznemirjenja. Iz mno-žice belgijskih beguncev je skočil neki mož, ki se je na peronu in glasno kričal ime nekega znanega nemškega ministra. Skavti, ki pomagajo policiji vršiti javno službo, so moža ustavili, misleč, da se mu je nenadoma omračil um. Izkazalo pa se je, da je mož klical le svojega tovariša, ki po čudni igri usode nosi ime znanega nemškega ministra. Mož je doma iz Serainga in zatrjuje, da ni prav nič v sorodu z nemškim državljanom. Incident se je kmalu pojasnil.

Listi, ki so morali takoj ob začetku voj-ne skrócić svoj obseg, so sedaj dobili novo navodilo. Da smejo izhajati samo na tistih straneh. Papir in lesna masa se namreč v Francijo uvažata iz Skandinavije in Finske, odkoder je uvoz sedaj praktično nemogoč. Po zatrdilu gospodarstvenikov so zaloge papirja sicer znatne, vendar je bilo treba uporabo omejiti, kajti Kanada, ki zalaga Anglijo s časopisnim papirjem, prve čase ne bo v stanu, da bi pokrila tudi franco-ske potrebe. Francija je zadnja leta pora-bila po 540.000 ton časopisnega papirja letno, izdelala pa je doma le 40% te količine. Tajnik francoskega združenja časopisov Maillard je izjavil, da bi imeli li-sti na razpolago dovolj papirja samo še do konca junija, ako bi ostali pri dose-danih potrošnji. S sedaj določeno omejit-vijo pa bodo zaloge trajale, dokler se do-bava papirja iz Kanade ne uredi. Iz ko-lonij Francija ne more dobivati papirja, ker tam ni pripravnega lesa zanj. — P. N.

po demokratičnih načelih vladani narodni državi. Delavski razred hoče biti danes moralno močan, strnjen in odločen.

»Tudi Delavska zbornica — piše dalje »Nova pravda« — ima v sedanjih časih svoje posebne dolžnosti. Predvsem ima dolžnost, da združi v eni volji in miselnosti vse slovensko delavstvo in ga moralno usposobi za enoten in složen odpor in obrambo. Doselej še nismo ničesar videli, kar bi potrjevalo, da naša Delavska zbor-nica pravilno pojmuje svojo nalogo. Mi je zaradi tega ne obtožujemo, temveč sa-mo postavljamo vprašanje, kdo bo v od-ločilni uri odgovoren za stanje moralne pripravljenosti slovenskih delavcev in nameščencev.«

»Obzor« in »Samouprava«

Zavoljo rezultatov zadnjih občinskih vo-litev v banovini Hrvatski se je spustil v ostro polemiko z glavnim organom Jugo-slovenske radikalne zveze »Samoupra-vo« tudi zagrebški »Obzor«, ki je imel si-ker vedno neko posebno razumevanje za težnje JRZ. »Obzor« zagovarja sedaj celo Samostojno demokratsko stranko, ki jo je doslej navadno ostro prijel. Sedaj se brani pred napadi glavnega organa JRZ, ki ji je očital, da je zlorabljala oblast in da po rezultatih občinskih volitev ne predstavlja več politične volje Srbov v banovini Hrvatski. Zagrebški starina tudi zamerja »Samoupravci«, ker se je postavila na sta-lišče, da sta Srbija in Beograd bližja duhu in tradicijam Srbov v banovini Hrvatski, kakor pa Hrvatska in Zagreb.

V svojem ogorčenju proti »Samoupravci« se je postavil »Obzor« celo na stališče, da JRZ kot stranka v Hrvatski stvarno sploh ne obstoji. To kar se zbira okrog JRZ v banovini Hrvatski so samo ostanki Stojadinovičevega režima, ki so spremenili svojega šefa, ne pa tudi svojih pravih ci-ljev. Danes je v banovini Hrvatski glavni agitator JRZ bivši Stojadinovičev poslanec Črjenica, ki si je postavil za glavno nalo-gu dokazati, da so ostali samostojni demo-kratki brez pristašev. Glavna zaslomba JRZ v banovini Hrvatski so ljudje okoli tednika »Nova srpska riječ«, ki so bili do včeraj na dr. Stojadinovičevi politični li-niji in ga dvigali v nebo kot od Boga da-nega voditelja. Zaradi tega tudi trdijo sa-mostojni demokrati, da vodi JRZ dvojni politiko. Ako misli JRZ res iskreno voditi politiko sporazuma, potem mora sodelovati v banovini Hrvatski s SDS in Kmetso demokratsko koalicijo, ne pa s Stojadinovi-čevimi ljudmi.

Glasilo mladine JRZ

o stikih z Rusijo

»Slovenski jug«, glavno glasilo mladine JRZ, hvali v uvodniku vlado, da je skle-nila s sovjetskimi Rusijo trgovinsko pogod-bo, in pravi:

»Pogodba, ki je bila sklenjena z Rusijo, je bila poleg vseh naših že sklenjenih po-godb z državami Balkanske zveze, Bolga-rijo in Madžarsko, velika potreba. Izjava, ki jo je dala naša delegacija po povratku iz Rusije o veliki slovenski državi, njenem kultu do rodne grude in dela. O njenih simpatijah do nas na Balkanu, je znak zgo-dovinske doslednosti. Pisanje našega resne-ga stika in iskreni pozdravi naše javnosti na naslov te pogodbe pa so znamenje za-vednosti vseh naših nacionalnih krogov.«

Zmešani pojmi zagrebškega starine

Zagrebški »Obzor« poskuša, bogve po čigavem naročilu, dokazati, da je bila prav za prav krivce uspeha JRZ pri zad-njih občinskih volitvah v banovini Hrvat-ski — Jugoslovenska nacionalna stranka, ki da s svojimi glasovi podpira kandidata JRZ proti samostojnim demokratom. Mi smo gospode pri »Obzoru« nedavno opo-zorili na sklep banovinskega vodstva JNS za banovino Hrvatsko, da se stranka ob-činskih volitev ne bo udeležila in na dej-stvo, da so se vse organizacije stranke tega sklepa striktno držale. Morda so kje posamezni člani iz lokalnih razlogov podprli to ali ono listo, bili pa so to samo sporadični primeri, kar vedo gos-podje okoli »Obzora« prav dobro.

Kljub temu pa so častitljivi gospodje objavili v sredo beležko »Kako je JNS agitirala za občinske volitve v Hrvatski«. Priznamo, da smo z velikim zanimanjem pričeli čitati beležko pod tem dosti obe-tajočim naslovom. Na svoje začudenje pa smo morali ugotoviti, da je zagrebški sta-rina zopet enkrat lagal kakor ciganski me-šetar. Zatrjuje namreč, da se je »posebno odlikoval v volilni agitaciji proti Hrvatski seljaški stranki. Samostojni demokratski stranki in Kmetso demokratski koaliciji član glavnega odbora Jugoslovenske na-cionalne stranke g. senator dr. Peter Zec.« Nato bavlja volilni proglas g. dr. Zeca, v katerem poziva prijatelje, naj volijo »srb-ske liste«. Toda dr. Zec je drugačen po-štenjak, kakor so gospodje okoli »Obzora«. Zavedajoč se, da je izstopil iz Jugosloven-ske nacionalne stranke že jeseni leta 1938, ko se ni strinjal s sklepom vodstva JNS, da bo šla v volitve skupno z ostalimi opo-

zijskimi strankami na listi dr. Mačka, ni sedaj niti z besedico namignil v celem svojem proglasu, da bi imel kakršnokoli zvezo z JNS pri svoji akciji proti HSS in SDS. Kljub temu pa »Obzor«, pri katerem seveda prav tako dobro vedo, da dr. Zec ni član JNS, zaključuje svojo beležko z besedami: »Zanimivo je, da trdi dr. Zec, da gledajo tudi Hrvati, ki so člani JNS, prav tako na odnose med Hrvati in Srbi kakor on.«

Pravijo, da se včasih grešniki popravijo vsaj na stara leta, ko stoji že z eno nogo v grobu. »Obzor« pa bo očitno ostal zakrknjen pokvarjenec še onkraj groba.

Ker pa pravi stari pregovor tudi, da ima laž kratke noge, se je v isti številki dogo-dila »Obzoru« neprijetna nesreča. Dočim dokazuje v dveh kolonah, kako intrigira JNS v banovini Hrvatski preko JRZ in dr. Zeca proti sporazumu in politiki po-mirjenja med Srbi in Hrvati, pa objavlja na isti strani beležko »Predsednik sara-jevske obrtniške zbornice o potrebi spo-razuma«. V beležki navaja citat iz govora predsednika sarajevске obrtniške zbornice g. Dušana Marića, ki je dejal: »Tolažljivo je v današnjih težkih časih, da je bil do-sežen sporazum med Srbi in Hrvati, ki je najbolj sigurno jamstvo, da bo lahko pre-brodila naša državna zajednica vse nepri-liko in ohranila v celoti neokrnjenosti svojih meja, neodvisnosti in svobode...« Gospod predsednik Dušan Marić pa je istočasno tudi predsednik banovinskega odbora Jugoslovenske nacionalne stranke za drinsko banovino in eden najbolj uglednih članov ožjega glavnega odbora JNS...

Pogreb generala Kondića

Beograd, 29. maja. p. Ob veliki udeležbi civilnega prebivalstva, zastopnikov patri-otskih organizacij in posebno še vojske, je bil danes na novem pokopališču v Beogradu svečano pokopan nekdanji poveljnik ti-moske divizije general Vladimir Kondić. Kralja je pri pogrebu zastopal polkovnik Poleksić. Pogreba se je na čelu večjega šte-tila generalov udeležil tudi vojni minister general Nedić.

Iz državne službe

Beograd, 29. maja. p. V poštini službi so napredovali za višjega tajnika v 5. pol. skupini inž. Rajko Polić pri ljubljanski direk-ciji, za inspektorje v 5. pol. skupini Mari-ja Binder, Ivo Kip. Franciška Stanonik, Ana Pečir, Gregor Hribar, Peter Herer in Josip Campa pri ljubljanski direkciji. Matevž Stefe, Mihael Tavčar, Antonija Znidarič, Danica Kobal, Kristina Kokalj in Fran Znidarič na pošti Ljubljana I. Aleksander Jakša, Josip Tomaž, Viktor Leg, Leopold Rihard, Rafael Trampuž, Vla-dimir Jazbec, Josip Šager in Ferdinand No-drag, na pošti Ljubljana II, Albert Conić na pošti Ljubljana VII, Avgust Černe v ljub-ljanski poštini avtogaraži, Viljem Papis in

Vačlav Kunst na pošti Maribor I, Franc Volavšek in Martin Sotine na pošti Mari-bor II, Marija Debeljak, Cirila Novak, Al-bin Lajtgeb in Mihael Horvat v Celju, Franc Milinarič v Središču ob Dravi, Fran Znidarič na Pragerskem, Aleksander Kump v Kranju, Josip Stegenšek pri Sv. Juriju ob južni železnici, Josip Krivec v Slovenski Bistrici, Anton Pevec v Ormožu, Emil Omahen v Skofji Loki, Josip Dvorak v Ptuj, Marija Maver v Krškem, Leon Helmin v Kočevju, Marija Postl v Beltin-cih, Zmagoslav Nusbek na Vrhniki, Ivan Jamnik v Meži, Anton Bavšek v Radovljici, Fran Brumec v Gornji Radgoni, Gab-riel Maružič na Jesenicah, Josip Turk v Brežicah.

Za tehnične inspektorje v 5. pol. skupini so napredovali Konrad Dvorak in ljubljanski direkciji, Ludvik Feigel pri sarajevski direkciji, za računske inspektorje v 5. pol. skupini Rudolf Lukež, Vinke Slamič, Lojze Jurtele, Stanko Podreberšek Franc Lev-stek in Stanko Gaberščik pri ljubljanski poštini direkciji.

Beograd, 29. maja. p. Za uradniško pri-pravnika v 9. pol. skupini je bil nameščen pri ministrstvu za telesno vzgojo naroda Janko Kavčič, ki je dovršil učiteljske in visoko šolo za telesno vzgojo v Berlinu.

SPORT

Železničar na Jesenicah

Štiri povratne tekme iz I. kola finalov za prvenstvo SNZ

V nedeljo, dne 2. junija t. l. bo na Je-senicah važna povratna tekma iz I. kola finalov za prvenstvo SNZ, in sicer med domačim Batrstvom in železničarjem iz Maribora.

Jesenjani so prvo tekmo v Mariboru iz-gubili precej visoko, pri čemer pa jim je treba priznati v opravičilo, da so morali zaradi izrednih razmer nastopiti v zelo oslabiljeni postavi. Batrstvo se je za ne-deljsko revanšo tekmo dobro pripravilo in bo skušalo rešiti, kar se da, če ne pa vsaj častno zastopati jeseniški nogomet.

Na Jesenicah računajo, da bo ta tekma privabila na igrišče rekordno število ob-činstva, ki bo brez dvoma domačim v kre-pko oporo.

Razen te jeseniške tekme se bodo v ena-ki konkurenci sestali to nedeljo še trije pari, in sicer Kranj in Amater v Kranju, Maribor in Olimp v Mariboru ter Čako-večki SK in Mars v Čakovcu. Seveda je treba v vseh teh srečanjih smatrati doma-če enajstorice za favorite, ne glede na to, da imata Maribor in CSK že iz prvih tekem pretekle nedelje po nekaj golov na dobrem. Po končanih nedeljskih tekmah bomo že imeli štiri semifinaliste za naslov bodočega prvaka Slovenije!

V nekaj vrstah Zagreb noče navodil za reorganizacijo v sportu

Zagrebški »Jutarnji list« je v zvezi z nedavnimi navodili, ki jih je izdalo mi-nistrstvo za telesno vzgojo z glavnimi smer-nicami, po katerih naj se na novo uredijo naše vrhovne sportne organizacije v zvezi z novo politično ureditvijo države, sprožil načelno vprašanje, ali sport v banovini Hr-vatski sploh spada v pristojnost minist-rstva za telesno vzgojo. List zastopa sta-lišče, da je po obstoječih uredbah nazadnje morda res tako, zato pa se obenem zavez-ma, da bi se moral hrvatski sport popol-noma oprostiti vpliva ministrstva, ki proti njemu v zadnjem času nastopa s čisto he-gemonističnimi metodami. V svojih izva-janjih omenja tudi skorajšnjo ustanovitve Slovenske sportne zveze, češ da je tudi to eden dokazov, da se vrhovne organizacije narodnih sportnih zvez pripravljajo na sa-mostojno reševanje reorganizacijskih vprašanj. Smernice in navodila, ki jih je mi-nistrstvo izdalo — tako pravi list —, ne bodo veljale, če jih ti forumi ne bodo spre-jeli.

Brez dvoma je pokazalo dosedanje delo za reorganizacijo marsikje mnogo slabih strani in več ko koristno bi bilo, da bi iz-dana navodila iz ministrstva bodisi s pri-stankom vrhovnih sportnih organizacij ali brez njega dobila obvezno moč za vsa drž-ava. Kaže namreč, da Zagreb začneja spet s svojo staro pesmijo, češ da mora pri določitvi sedeža zvez posameznih sport-nih panog imeti vlogo ne samo kraj, ki je prirodno središče dotične sportne panoge, temveč po potrebi tudi kraj v zgodovins-kem središču, kar velja posebno za slu-čaje, v katerih je bilo vodstvo iz tega sre-dišča brez večjih napak in je dokazalo vsa sposobnost za vršenje teh poslov. Za tem grmom tiči zajec in tukaj je ona kočljiva točka v omenjenih navodilih, ki bi utegnila Zagrebu v tej ali oni sportni panogi iz-

trgati hegemonijo, nad katero se pritožu-je, češ da veje iz ministrstva za telesno vzgojo. Naša Slovenska sportna zveza se v tem pogledu in s teh vidikov bržkone ne bo mogla solidarizirati s »Hrvatsko sport-no slogos«, ki pripravlja menda v kratkem neke posebne sklepe v tej smeri.

V tekmah za čunavski pokal, kjer so-deluje pet ligaških klubov osiješkega in subotškega podsaveza, je bilo dozdaj od-igranih pet tekem, v katerih si je nabrala največ točk Vojvodina iz Novega Sada, na naslednjih boljših mestih pa sta Slavija iz Osjeke in ZAK iz Subotice. V nedeljo bo-sta igrali Slavija in Bačka v Osijeku ter Vojvodina in Bat'a v Novem Sadu. Kon-kurenca zaradi odsotnosti številnih igral-cov ne gre prav gladko od rok.

V nedeljo bo zagrebški HMK Zagreb pri-redil znano gorsko motociklistično dirko na cesti na Jelenovac. Ker je to otvoritve-na motociklistična prireditve v Zagrebu, vlada zanj tudi med našimi motociklisti precejšnje zanimanje.

Da bi dvignil interes za lahko atletiko, bo HAS v nedeljo dopoldne po dolgem pre-sledku spet izvedel velik propagandni tek po zagrebških ulicah, in sicer v stafeti 10×200 m. Pravico nastopa imajo tudi vsi neverificirani člani sportnih klubov, tako da računajo na veliko udeležbo.

Razpis

Propagandnega lahkoatletskega mitinga, ki ga priredi SK Mura v Murski-Soboti v nedeljo, dne 2. junija t. l. ob 9.30 na svo-je »Stadionu Viteškega kralja Aleksan-dra I. Zedinitelja« v naslednjih panogah in z naslednjim vrstnim redom: tek 100 m jun. B, tek 100 m jun. C, tek 100 m sen., skok v višino sen. in jun., met diska sen. in jun., met krogle sen. in jun., stafa 800×400×200×100 sen., tek 1000 m jun. C, skok v daljino sen. in jun. in sta-feta 4×100 m sen.

Prijave je poslati najkasneje do 1. junija t. l. na naslov: prof. Benedičić Tine, Murska-Sobota. Prijavnine ni.

Nagrade: pri 5 tekmovalcih prva dva, pri več kakor 5 tekmovalcih prvih trije priznanice. Tekmovanje bo na tekališču, dolgem 375 m in posutem z ugaski, ki ima 4 nedvignjena zavoja. Pravico nasto-pa imajo vse verificirani in neverificirani atleti klubov, članov ASKJ. Tekmovanje se izvede po pravilih odn. pravilnikih ASKJ.

Iz sekcije ZNS v Ljubljani. Plenarni se-sanek ljubljanskih sodnikov bo v petek, 31. maja, ob 20. v posebni sobi restavracije pri Slamiču. Sestanek je obvezen za vse ljubljanske sodnike.

Ustanovni občni zbor Slovenske sportne zveze, ki je bil prvotno določen za drevl, je iz tehničnih razlogov preložen na petek, 7. junija t. l.

SK Grafika. Drevi ob 20. v palači Gra-fike obvezni sestanek junijskega in I. mo-štva zaradi gostovanja v Celju.

Ilustrativne sportske novosti št. 22 so izšle. Vsebinska: Slavija in Jugoslavija sta poskrbeli, da bo drž. nogometno prvenstvo spet zanimivo. — Slovenci ustanavljajo Slovensko sportno zvezo. — Druga tabela najboljših letošnjih atletskih rezultatov itd. Vmes je še več zanimivih člankov in dovolj pestrega drobca iz vseh sportnih panog po svetu čeprav so morali aktivni sportniki mnogih držav sportno orodje za-menjati za morilnim orožjem. Posamezne številke so po 1 din.

»Divna je naša Jugoslavija«

Na dan sokolske pripravljenosti je bil kakor v tisočih drugih krajih Jugoslavije zbor tudi v sokolskem društvu organizira-nega delavstva velikih Batinih tovarn v Bo-rovu. Zbor je vodil starešina borovskega

MALI OGLASI

Službo dobi

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Prikojevalko
za perilo sprejemam takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vestransko izveščanje« 13909-1

Služkinjo
k otrokom in deloma večjo tudi kuhe, iščem za gostinico — letovniški kraj. Nastop takoj. Plača po dogovoru. Dopise na ogl. odd. Jutra pod šifro »Služkinja« 13994-1

Knjigovodkinja
in korespondentka, veča slovenske in nemške dobi takoj mesto. Prednost imajo one z znanjem več jezikov. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Knjigovodkinja« 13987-1

Brivskega pomočnika
po možnosti damskega klerika, sprejemam takoj. Čeh Alojz, brivec, Dol pri Hrastniku. 13991-1

Frizerko
sprejemam takoj Zavr Milan, frizer, St. Vid nad Ljubljano. 14000-1

Salon »Moda«
Pražkova 15/1, išče več pomočnic. 13999-1

Brivski pomočnik
mlad, dober delavec, dobi zaposlitev takoj. Zrimšek, Litija. 14009-1

Krojaška pomočnika
prvovrstnega, za velike komade, iščem. »Elegance«, Maribor, Meljska 2. 14023-1

Pletilja
samostojna, 25 do 30 let stara, ki plete na ročni stroj, z znanjem prikojevalstva in entlanja, dobi takoj stalno mesto na delu. — Oskrbna v hiši, Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod »Samostojna«. 14024-1

Dekle za kuhinjo
in pomoč v gostilni sprejemam takoj. Gostilna »Vitez«, Breg 18. 14029-1

Službenica
Beseda 50 nar, davek 3 din, ter 3 din za šifro ali dajanje naslova. — Najmanjši znesek 17 din.

Lesni manipulant
in šofer išče takojšnje službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 13921-2

Žagovodja
zmožen manipulacije z lesom in konstrukcije nove žage, išče stalno službo. — Naslov: Toson Ciril, Rakičani 46, p. Murska Sobota. 13960-2

24 leten fant
kmečkih staršev, išče službo. Vajen vsakega dela in zelo dobrega vedenja. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14003-2

Blagajničarka
z malo maturino in trg. šolo zmožna pisarniškega dela, strojepisja, išče službo v pisarni ali kot blagajničarka. Nastop takoj ali po dogovoru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Devetnajstletna«. 14008-2

Vajenci (ke)
Trgovskega vajenca krepkega, sprejemam. Ponudbe s priporočili in sliko na Norb. Zanier in sin, Sv. Pavel pri Prebodu. 13986-44

Kokus tekači
za hočnike in stopnišča v vseh barvah v zalogi pri Sever Rudolfi, Ljubljana, Marijin trg 2.

Iščemo zanesljivega avtoprevoznika
s tovornim Diesel-avtomobilom za prevoz premoga z rudnika na postajo in k strankam. Sklenili bi z njim pogodbo. Interesenti dobijo informacije pri Rudarski družbi Bohemiji, Ljubljana, Miklošičeva cesta 15 — ali pri ravateljstvu rudnika v Pečovniku pri Celju.

IVAN KORŽE
TRGOVEC, GOSTILNICAR IN POSESTNIK
v Cirkoveh na Dravskem polju, dne 29. maja 1940.
Pogreb nepozabnega pokojnika bo dne 1. junija 1940, ob 10. uri dopoldne na domačem pokopališču.
Cirkovec, dne 29. maja 1940.

Zalujoča brata in sestra

IVAN KORŽE
TRGOVEC, GOSTILNICAR IN POSESTNIK
v Cirkoveh na Dravskem polju, dne 29. maja 1940.
Pogreb nepozabnega pokojnika bo dne 1. junija 1940, ob 10. uri dopoldne na domačem pokopališču.
Cirkovec, dne 29. maja 1940.

IVAN KORŽE
TRGOVEC, GOSTILNICAR IN POSESTNIK
v Cirkoveh na Dravskem polju, dne 29. maja 1940.
Pogreb nepozabnega pokojnika bo dne 1. junija 1940, ob 10. uri dopoldne na domačem pokopališču.
Cirkovec, dne 29. maja 1940.

IVAN KORŽE
TRGOVEC, GOSTILNICAR IN POSESTNIK
v Cirkoveh na Dravskem polju, dne 29. maja 1940.
Pogreb nepozabnega pokojnika bo dne 1. junija 1940, ob 10. uri dopoldne na domačem pokopališču.
Cirkovec, dne 29. maja 1940.

IVAN KORŽE
TRGOVEC, GOSTILNICAR IN POSESTNIK
v Cirkoveh na Dravskem polju, dne 29. maja 1940.
Pogreb nepozabnega pokojnika bo dne 1. junija 1940, ob 10. uri dopoldne na domačem pokopališču.
Cirkovec, dne 29. maja 1940.

IVAN KORŽE
TRGOVEC, GOSTILNICAR IN POSESTNIK
v Cirkoveh na Dravskem polju, dne 29. maja 1940.
Pogreb nepozabnega pokojnika bo dne 1. junija 1940, ob 10. uri dopoldne na domačem pokopališču.
Cirkovec, dne 29. maja 1940.

IVAN KORŽE
TRGOVEC, GOSTILNICAR IN POSESTNIK
v Cirkoveh na Dravskem polju, dne 29. maja 1940.
Pogreb nepozabnega pokojnika bo dne 1. junija 1940, ob 10. uri dopoldne na domačem pokopališču.
Cirkovec, dne 29. maja 1940.

IVAN KORŽE
TRGOVEC, GOSTILNICAR IN POSESTNIK
v Cirkoveh na Dravskem polju, dne 29. maja 1940.
Pogreb nepozabnega pokojnika bo dne 1. junija 1940, ob 10. uri dopoldne na domačem pokopališču.
Cirkovec, dne 29. maja 1940.

Praktikanta(ko)

sprejemam za dve leti na državno pogodbeno pošto. Predpogoji mala matura. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pošten in marljivo«. 14011-44

Natacarskega vajenca
z meščansko šolo ali odgovarjajočimi razredi srednje šole, sprejemam takoj. Sprejemam iskalca. 14022-44

Pouk
Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Strojepisni pouk
(za časa počitnic). Večerni tečaj, oddelki od 7. do 9. ure zvečer za začetnike in izveščanje. Tečaj od 1. do 4. meseca. Pouk tudi po diktatu. Novi tečaji se pričnejo 3. junija. Solnina najnižja. Največja strojepisnica s 40 pisalnimi stroji raznih sistemov. Vpisovanje dnevno od 6. do 8. ure zvečer. — Christofor učni zavod, Domobranska c. 15, tel. 48-43. 13907-4

Prodaj
Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Zastoj
dajem čebulček, vsako količino. Sever & Comp, Ljubljana. 13980-6

Orig. perzijske preproge
nekoliko komadov kakor tudi »Luxorjeve« napredaj na ljubljanskem veletrgu. Sarajevska tkaonica čilima. 13977-6

Večja količina odrezkov
bombažastih in volnenih, napredaj. — M. Ogorevc, Grosuplje. 13990-6

Prodaj pult
s steklenim nastavkom, poroben za slaščičarno ali mlečarno. Poizve se: Celovška cesta 43/I. 13954-6

Kupim
Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Lovsko puško
dvocekov kal. 16 za brezdimni smodnik, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Puška«. 13997-7

Kovček - omaro
(Kofferschrank) za obešanje oblačke, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Potovanje«. 14002-7

Omara
kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod značko »Ohranjen«. 14006-7

Kapital
Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Hranilne knjižice vrednostne papirje
najugodnejše prodaje pri Bančno Kom. Zavedu, Maribor, Aleksandrova 40 134 16

Klavir
dobro ohranjen, lep, bo danes prodan na sodni dražbi ob 15.45 uri v Mostah, Zaloška cesta št. 1. 13934-26

Izgubljeno
Zlata damska ura je bila izgubljena v torek zvečer na poti iz kina Union mimo Tabora proti Zeleni jami. Najditelj se naproša, da jo vrne proti nagradi v ogl. odd. Jutra. 14005-28

DEZINFICIRAJTE
greznice, stranišča in gnojišča z neoljenim apnenim dušikom 1 kg na 1 m², da uničite mušjo zalego. — Sedaj je zadnji čas!

DAMSKO KAPELO
po možnosti s čim več harmonikami iščemo za železniško restavracijo, Zagreb, glavni kolodvor. — Ponudbe s plačilnimi pogoji, brez zaloganja, dnevnemu nastopu poslani na upravo restavracije.

DEZINFICIRAJTE
greznice, stranišča in gnojišča z neoljenim apnenim dušikom 1 kg na 1 m², da uničite mušjo zalego. — Sedaj je zadnji čas!

DAMSKO KAPELO
po možnosti s čim več harmonikami iščemo za železniško restavracijo, Zagreb, glavni kolodvor. — Ponudbe s plačilnimi pogoji, brez zaloganja, dnevnemu nastopu poslani na upravo restavracije.

DEZINFICIRAJTE
greznice, stranišča in gnojišča z neoljenim apnenim dušikom 1 kg na 1 m², da uničite mušjo zalego. — Sedaj je zadnji čas!

DAMSKO KAPELO
po možnosti s čim več harmonikami iščemo za železniško restavracijo, Zagreb, glavni kolodvor. — Ponudbe s plačilnimi pogoji, brez zaloganja, dnevnemu nastopu poslani na upravo restavracije.

DEZINFICIRAJTE
greznice, stranišča in gnojišča z neoljenim apnenim dušikom 1 kg na 1 m², da uničite mušjo zalego. — Sedaj je zadnji čas!

DAMSKO KAPELO
po možnosti s čim več harmonikami iščemo za železniško restavracijo, Zagreb, glavni kolodvor. — Ponudbe s plačilnimi pogoji, brez zaloganja, dnevnemu nastopu poslani na upravo restavracije.

DEZINFICIRAJTE
greznice, stranišča in gnojišča z neoljenim apnenim dušikom 1 kg na 1 m², da uničite mušjo zalego. — Sedaj je zadnji čas!

DAMSKO KAPELO
po možnosti s čim več harmonikami iščemo za železniško restavracijo, Zagreb, glavni kolodvor. — Ponudbe s plačilnimi pogoji, brez zaloganja, dnevnemu nastopu poslani na upravo restavracije.

DEZINFICIRAJTE
greznice, stranišča in gnojišča z neoljenim apnenim dušikom 1 kg na 1 m², da uničite mušjo zalego. — Sedaj je zadnji čas!

DAMSKO KAPELO
po možnosti s čim več harmonikami iščemo za železniško restavracijo, Zagreb, glavni kolodvor. — Ponudbe s plačilnimi pogoji, brez zaloganja, dnevnemu nastopu poslani na upravo restavracije.

Stanovanje

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Enosob. stanovanje
z balkonom, suho, sončno, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 13717-21

Enosob. stanovanje
z balkonom, suho, sončno, oddam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 13992-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico, oddam takoj. Dolenjska cesta 102. 14016-21

Dvosob. stanovanje
s pritlikinami, lepo, oddam junija. Mestni trg 13/11. 14017-21

Stanovanja
Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Stranka 2 oseb
išče v strogem centru mesta dvosobno stanovanje z vsem komfortom in plinom, ev. tudi s kabineto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Višji penzioniste«. 13929-21a

Manjše stanovanje
s kopalnico, ičem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Dve osebi«. 14014-21a

Sobo odda
Vsaka beseda 2 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 20 din.

Opremljeno sobo
lepo, sončno, oddam s 1. junijem. Naslov v oglas. odd. Jutra. 13968-23

Majhno sobico
s prostim vhodom, oddam takoj ali 15. junija. Napoleonov trg 6/III. 14015-23

Opremljeno sobo
blizu Glavne pošte oddam boljši oseb. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14012-23

Krasno sončno sobo
poleg sodnije, elegantno opremljeno (kauč) strogo separirano s stopnišča, kopalnica, telefon, oddam samo boljši situiranemu gospodu. Poizve se: 46-27, spodu. Poizve se: 46-27, spodu. Poizve se: 46-27, spodu. 14019-23

Lepo vinsko klet
nad kletjo soba in zraven vinograd s 1300 trtami, vse v dobrem stanju, v Semicu Bela Krajina, ugodno prodaj. Poizve se: pri Jakobu Golobcu, Gradnik, pošta Semič. 14013-20

Hišico za letovanje
kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Weekend«. 14027-20

Pohištvo
Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Pohištvo
novo in že rabljeno, ki ga želite prodati ali samo dati v shrambo sprejemamo v posebni oddelku v komisijasko prodajo po zelo ugodnih pogojih. Kupec je v tem oddelku vedno dovolj za dobro ohranjenost pohištva. Vso reklamo preskrbimo sami. — Spročite nam na dopisnici ali ustno. Prevoz pohištva preskrbimo sami. Ivan Mastina, Ljubljana Tyrševa 12. 19-12

Izgubljeno
Zlata damska ura je bila izgubljena v torek zvečer na poti iz kina Union mimo Tabora proti Zeleni jami. Najditelj se naproša, da jo vrne proti nagradi v ogl. odd. Jutra. 14005-28

DEZINFICIRAJTE
greznice, stranišča in gnojišča z neoljenim apnenim dušikom 1 kg na 1 m², da uničite mušjo zalego. — Sedaj je zadnji čas!

DAMSKO KAPELO
po možnosti s čim več harmonikami iščemo za železniško restavracijo, Zagreb, glavni kolodvor. — Ponudbe s plačilnimi pogoji, brez zaloganja, dnevnemu nastopu poslani na upravo restavracije.

DEZINFICIRAJTE
greznice, stranišča in gnojišča z neoljenim apnenim dušikom 1 kg na 1 m², da uničite mušjo zalego. — Sedaj je zadnji čas!

DAMSKO KAPELO
po možnosti s čim več harmonikami iščemo za železniško restavracijo, Zagreb, glavni kolodvor. — Ponudbe s plačilnimi pogoji, brez zaloganja, dnevnemu nastopu poslani na upravo restavracije.

DEZINFICIRAJTE
greznice, stranišča in gnojišča z neoljenim apnenim dušikom 1 kg na 1 m², da uničite mušjo zalego. — Sedaj je zadnji čas!

DAMSKO KAPELO
po možnosti s čim več harmonikami iščemo za železniško restavracijo, Zagreb, glavni kolodvor. — Ponudbe s plačilnimi pogoji, brez zaloganja, dnevnemu nastopu poslani na upravo restavracije.

DEZINFICIRAJTE
greznice, stranišča in gnojišča z neoljenim apnenim dušikom 1 kg na 1 m², da uničite mušjo zalego. — Sedaj je zadnji čas!

DAMSKO KAPELO
po možnosti s čim več harmonikami iščemo za železniško restavracijo, Zagreb, glavni kolodvor. — Ponudbe s plačilnimi pogoji, brez zaloganja, dnevnemu nastopu poslani na upravo restavracije.

DEZINFICIRAJTE
greznice, stranišča in gnojišča z neoljenim apnenim dušikom 1 kg na 1 m², da uničite mušjo zalego. — Sedaj je zadnji čas!

DAMSKO KAPELO
po možnosti s čim več harmonikami iščemo za železniško restavracijo, Zagreb, glavni kolodvor. — Ponudbe s plačilnimi pogoji, brez zaloganja, dnevnemu nastopu poslani na upravo restavracije.

DEZINFICIRAJTE
greznice, stranišča in gnojišča z neoljenim apnenim dušikom 1 kg na 1 m², da uničite mušjo zalego. — Sedaj je zadnji čas!

Sobo

opremljeno, oddam pri Sv. Krištofu boljši oseb. takoj ali 1. junija. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 13988-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhom oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14026-23

Kolesa
Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Kolesa
po neverjetno nizki ceni. Izbrana velika Remac. Dolenjska ces. 5. Ljubljana. 14455-11

Letovišče
Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Stare znamke
kupujem, zbirke, partije, Masenware, v vsaki količini: plačam najvišje cene. Nuine ponudbe na Filat. biro Dr. Simić, Zagreb, Ilica 25, ali osebno sobota 1. VI. Hotel Metropol Miklič, Ljubljana. 14004-32

V najem ali odkup
vzajemno gostilno ali buffet v Ljubljani ali okolici. — Kavcije zmožna. Dopise na ogl. odd. Jutra pod šifro »Zmožna«. 14025-17

Pridelki
Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Moko
najboljše kvalitete in vseh vrst, prodaja na veliko pod najugodnejšimi pogoji. — Ourednja kmet. zadruga v Murski Soboti. 13989-33

Dražbe
Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Klavir
lepo, dobro ohranjen, se bo prodal na sodni dražbi danes ob 15.45 uri v Mostah, Zaloška cesta 1. — Kupci vabljeni! 13935-32

MODERNE KAUCHE
Schlaraffia vložke nudi solidno in po nizki ceni, tapetništvo E. Zakrajšek, LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 34, tel. 48-70.

Dragocenosti
Vaskovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah. — Juvelir Ljubljana, Wlfova ulica

Razno OTOMANE
po din 320.— nudi

R. RADOVAN
tapetnik Mestni trg 13.

PREMOG
KOKS — DRVA nudi

I. Pogačnik
BOHORICEVA 5 Telefon 20-59 Postrežba brezhlbna

Od Vas je odvisno, da imate obliko vedno kot novo
zato jo pustite redno hemično čistiti ali barvati v tovarni

JOS. REICH
Ljubljana Poljanški nasip 4-6 Priznica — Svedočevalnica

SREBRO, DRAGE KAMNE in vsakovrstno ZLATO
kupuje po najvišjih cenah

JOS. EBERLE
Ljubljana, Tyrševa 2, palača hotela »Slon«

MODERNE KAUCHE
Schlaraffia vložke nudi solidno in po nizki ceni, tapetništvo E. Zakrajšek, LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 34, tel. 48-70.

Dragocenosti
Vaskovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah. — Juvelir Ljubljana, Wlfova ulica

Razno OTOMANE
po din 320.— nudi

R. RADOVAN
tapetnik Mestni trg 13.

PREMOG
KOKS — DRVA nudi

I. Pogačnik
BOHORICEVA 5 Telefon 20-59 Postrežba brezhlbna

Od Vas je odvisno, da imate obliko vedno kot novo
zato jo pustite redno hemično čistiti ali barvati v tovarni

JOS. REICH
Ljubljana Poljanški nasip 4-6 Priznica — Svedočevalnica

Dragocenosti

Vaskovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah. — Juvelir Ljubljana, Wlfova ulica

Razno OTOMANE
po din 320.— nudi

R. RADOVAN
tapetnik Mestni trg 13.

PREMOG
KOKS — DRVA nudi

I. Pogačnik
BOHORICEVA 5 Telefon 20-59 Postrežba brezhlbna

Od Vas je odvisno, da imate obliko vedno kot novo
zato jo pustite redno hemično čistiti ali barvati v tovarni

JOS. REICH
Ljubljana Poljanški nasip 4-6 Priznica — Svedočevalnica

SREBRO, DRAGE KAMNE in vsakovrstno ZLATO
kupuje po najvišjih cenah

JOS. EBERLE
Ljubljana, Tyrševa 2, palača hotela »Slon«

MODERNE KAUCHE
Schlaraffia vložke nudi solidno in po nizki ceni, tapetništvo E. Zakrajšek, LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 34, tel. 48-70.